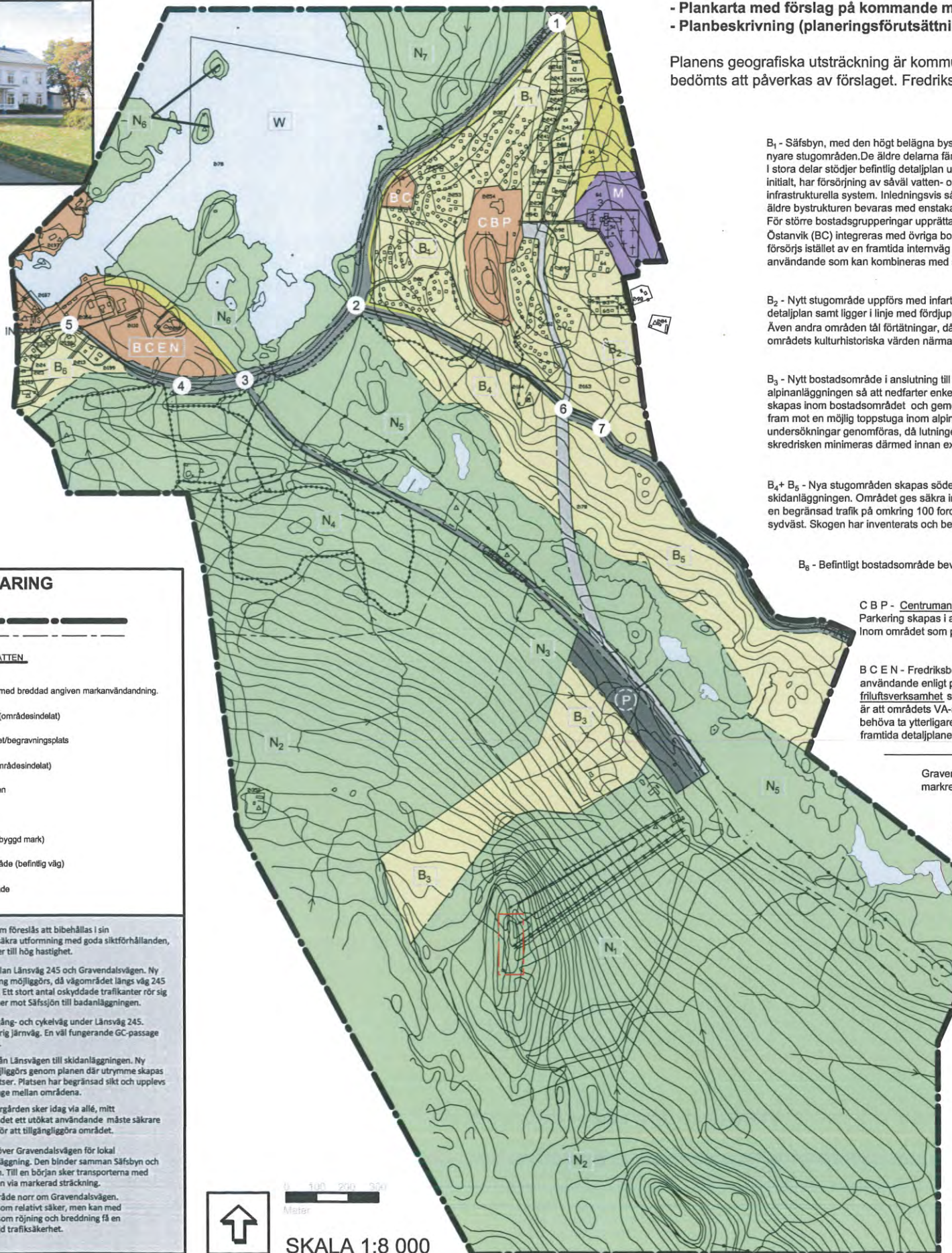

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN FÖR DEL AV SÄFSEN/FREDRIKSBERG I LUDVIKA KOMMUN. PLANKARTA MED FÖRSLAG PÅ EN FRAMTIDA MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

Kommunens långsiktiga strategi samt grunddragen i den avsedda mark- och vattenanvändningen samt förutsättningarna för en planerad utveckling av Säfsenområdet.

Fredriksbergs herrgård ligger intill södra stranden vid Säfsjön.

Planhandlingar tillhörande ärendet:

- Plankarta med förslag på kommande mark- och vattenanvändning (denna handling)
- Planbeskrivning (planeringsförutsättningar, skäl till planens utformning, konsekvenser av planen m.m.)

Planens geografiska utsträckning är kommunens västra del, från Säfsjön och ner mot sydost och omfattar området Säfsbyn, skidanläggningen samt intilliggande delar som bedömts att påverkas av förslaget. Fredriksbergs tätort ligger utanför planområdet.

B₁ - Säfsbyn, med den högt belägna bystrukturen tillåts en blandning mellan äldre bebyggelse och nyare stugområden. De äldre delarna färdas med enstaka byggnader. I stora delar stödjer befintlig detaljplan utbyggnad och förtätningar. De utbyggnadsplaner som finns initialt, har försörjning av såväl vatten- och avlopp som för vägrådan då området har god försörjning i infrastrukturella system. Inledningsvis så förtäts området med stöd av befintliga detaljplaner och den äldre bystrukturen bevaras med enstaka lucktomtsförtätningar. För större bostadsgrupperingar upprättas nya detaljplaner. Området byggs ut i etapp 1. Östanvik (BC) integreras med övriga bostäder i området och utfart mot Länsväg 245 stängs. Området försörjs istället av en framtida internväg via stugområdet. Befintliga byggnader får ett flexibelt användande som kan kombineras med såväl bostäder som centrumverksamhet.

B₂ - Nytt stugområde uppförs med infart från Gravendalsvägen (7). Stöd finns delvis i befintlig detaljplan samt ligger i linje med fördjupningens intentioner. Även andra områden tål förtätningar, då i nordlig riktning men ett stort hänsynstagande skall ske till områdets kulturhistoriska värden närmare kyrkan. Etapp 2.

B₃ - Nytt bostadsområde i anslutning till skidbacke möjliggörs. Området integreras med alpinanläggningen så att nedfarter enkelt nås från varje enskilt hushåll. Lågfartsområde för skidor skapas inom bostadsområdet och gemensam försörjningsväg ansluter från lokalgata upp mot toppen fram mot en möjlig toppstuga inom alpinanläggningen. Initialt med detaljplaneringen skall geotekniska undersökningar genomföras, då lutningen är betydande efter Solberget. Ras- och skredrisken minimeras därmed innan exploatering sker. Utbyggnad sker i etapp 3.

B₄ + B₅ - Nya stugområden skapas söder om Gravendalsvägen. Bostäderna knyter ihop Säfsbyn och skidanläggningen. Området ges säkra in- och utfarter med god sikt från Gravendalsvägen som idag har en begränsad trafik på omkring 100 fordon/dygn. Området bebyggs på fast mark i slutningen ner mot sydväst. Skogen har inventerats och begränsade natur- och kulturvärden tas i anspråk. Etapp 4 & 5.

B₆ - Befintligt bostadsområde bevaras, viss förtätning tillåts.

CBP - Centrumanläggning med föreslagen komplettering till förmån för Utbildning. Parkering skapas i anslutning till centrumanläggning där stöd finns i befintlig detaljplan. Inom området som prioriterats för centrumanläggning kan även hotell uppföras.

BCEN - Fredriksbergs herrgård med intilliggande byggnader, ges ett bredt användande enligt platsens förutsättningar. Såväl bostäder, centrum, friluftsvärksamhet samt teknisk anläggning tillåts. Syftet med det sistnämnda är att områdets VA-anläggning finns i området, vilken kan komma och behöva ta ytterligare mark i anspråk. Kulturmiljöerna skall beaktas vid en framtida detaljplanering eller exploatering.

Gravendalsvägen - En vägbarriär skapas med en bredd på 40 meter, där säkerhetshöjande åtgärder kan genomföras i samband med exploatering. Bredden motiveras dels av markreservat till ny trafikplats mot Länsvägen samt för teknisk anordning för korsning/överfart i punkt sex (6). Resterande del ligger som vägområde med tillhörande säkerhetszon.

M - Kyrkan med tillhörande område bevaras och en utökning möjliggörs. Norr om kyrkan anges området som skydd, då ett bevarandeintresse finns samt för att inte området tas i anspråk.

Internväg - har illustrerats mellan stugområdet (Säfsbyn) och skidanläggningen. Avlastning sker därmed av övriga vägar. Vägen kan senare komma att övergå till lifanläggning för transportändamål. Ett utrymme har avsatts i planen för detta ändamål och korridoren har en bredd av 20 meter norr om Gravendalsvägen. Området är bebyggt med befintliga stugor som får en närhet till den transportmöjlighet som bildas i en förlängning. Anläggningen beräknas få sin startpunkt bakom befintlig butik vid centrumanläggning, i riktning mot bygatan i östlig riktning. Söder om Gravendalsvägen skapas en korridor med 40 meters bredd, då området inte är bebyggt och det därmed finns mindre inläsnings effekter. Valet av väg och geografisk utstakning sker i ansökan till Länsstyrelsen som beslutar om detta i samband med samråd enligt miljöbalken (kap. 12 § 6).

Övriga utmarkerade trafikpunkter får individuella framtida lösningar. Visionen är att skapa säkra trafiklösningar, cirkulationsplatser eller avkörningsfiler, då ett större behov uppstår. Utmarkerade lagena (1-7) i plankartan tydliggörs under teckenförklaringen.

N₁ - Alpinanläggningen ges ett fortsatt bredt användande genom fler friluftsvärksamheter. Vintertid genom utförsäkring och resterande tid genom annan rekreation, såsom downhill, mountainbike, vandring m.m. Områdets möjligheter och markanvändning ges ett flexibelt användande i fas med det rörliga friluftslivet.

Alpinområdet tillåts att bebyggas med en toppstuga (möjlig placering markerad med röd markering). Logistiken sköts genom lifanläggning samt terrängfordon, men även via framtida försörjningsväg från bostadsområdet. Markanvändning är förenlig med friluftslivet och innebär att anläggning kan innehålla såväl restaurang som rastutrymme m.m.

N₂ - Möjligt utvecklingsområde för friluftsvärksamhet eller utökning av alpinanläggning. Solberget och Råberget kan därmed bilda en gemensam anläggning med betydande utvecklingsmöjligheter. Nya bostäder förlägs nordväst om anläggningen, för att sammanfoga områdets struktur. Skogsbarriären får en tydligare anknytning till alpinanläggningen och som därmed integreras med friluftslivet. Skogen bör anslutas till det befintliga nyttjandet tillsammans med en framtida användning. Ras och skredrisken ökar om skogen tas ner intill område **B₃**.

N₃ - Nytt utvecklingsområde för campingändamål, med inriktning på husvagnsturismen. Lokalisering görs i anslutning till nytt bostadsområde för samordningsvinster för bl.a. gemensamt vägsystem, VA m.m. vid solberghöjden.

N₄ - Naturområde som bevaras, då befintligt utnyttjande ligger i linje med områdets framtida användande. Innehåller betydande delar av såväl skid- och löparspår som rid- och vandringsleder.

N₅ - Dalen mellan de höglänta slutningssidorna består av våt- och myrmark som bevaras. Området utnyttjas främst för rekreation där inslag av såväl vandring, skidloppning samt andra aktiviteter förekommer. Området kan med fördel ges en handikappvänlig inriktning med god tillgänglighet. Internväg genom området får inte påverka vattenföringen genom dalen.

N₆ - Den norra stranden längs Säfsjön samt Kråk- och Gussarholmen, samt det sjönära området kring Majastjärnarna behåller sitt nuvarande utnyttjande, med inriktning på friluftsliv och olika aktiviteter.

N₇ - Planområdets norra del får ett framtida brukande med fokus på friluftsliv med inriktning på bevarande. Ett stråk längs väg 245, skyddas och får tillsammans med de nya vägbarriärerna ett fullgott bulerskydd.

Planen medger ett markutnyttjande i flera olika inriktningar där områden exploateras för stugor (bostadsändamål), centrumverksamhet samt framtida vägområden. Ett stort bevarandeintresse finns inom planområdet, där marken anges som natur. Även i övrigt skall ianspråktagande av mark ske som är förenlig med den nuvarande inriktningen samt befintlig natur- och kulturmiljö.

TECKENFÖRKLARING

GRÄNSER

Plangräns

Användningsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

- Bostadsändamål med breddad angiven markanvändning.
- B_x Bostadsändamål (områdesindelad)
- M Kyrklig verksamhet/begravningsplats
- N_x Friluftsområde (områdesindelad)
- Bevarandeområden
- P Parkering
- Vägreservat (obebyggd mark)
- Vägreservatsområde (befintlig väg)
- W Öppet vattenområde

- 1 Norra infarten som föreslås att bibehållas i sin nuvarande trafiksäkra utformning med goda siktförhållanden, som dock inbjuder till hög hastighet.
- 2 Planeringsstudie mellan Länsväg 245 och Gravendalsvägen. Ny säkrare utformning möjliggörs, då vägområdet längs väg 245 breddas i planen. Ett stort antal oskyddade trafikanter rör sig över Länsvägen ner mot Säfsjön till badanläggningen.
- 3 Knutpunkt med gång- och cykelväg under Länsväg 245. Tidigare smalspårig järnväg. En väl fungerande GC-passage under Länsvägen.
- 4 Befintlig avfart från Länsvägen till skidanläggningen. Ny trafiklösning möjliggörs genom planen där utrymme skapas för framtida insatser. Platsen har begränsad sikt och upplevs som otrygg passage mellan områdena.
- 5 Utfarter från Herrgården sker idag via allé, mitt i kurva. För området ett utökat användande måste säkrare lösningar hittas för att tillgängliggöra området.
- 6 Överfart skapas över Gravendalsvägen för lokal väg och/eller lifanläggning. Den binder samman Säfsbyn och skidanläggningen. Till en början sker transporter med hjulbundet fordon via markerad sträckning.
- 7 Entré till stugområde norr om Gravendalsvägen. Platsen upplevs som relativt säker, men kan med mindre insatser som röjning och breddning få en ytterligare förhöjd trafiksäkerhet.

0 100 200 300
Meter

SKALA 1:8 000

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN FÖR DEL AV
SÄFSEN/FREDRIKSBERG I LUDVIKA KOMMUN.
UPPRÄTTAD UNDER 2010 AV MARK- OCH
PLANERINGSENHETEN

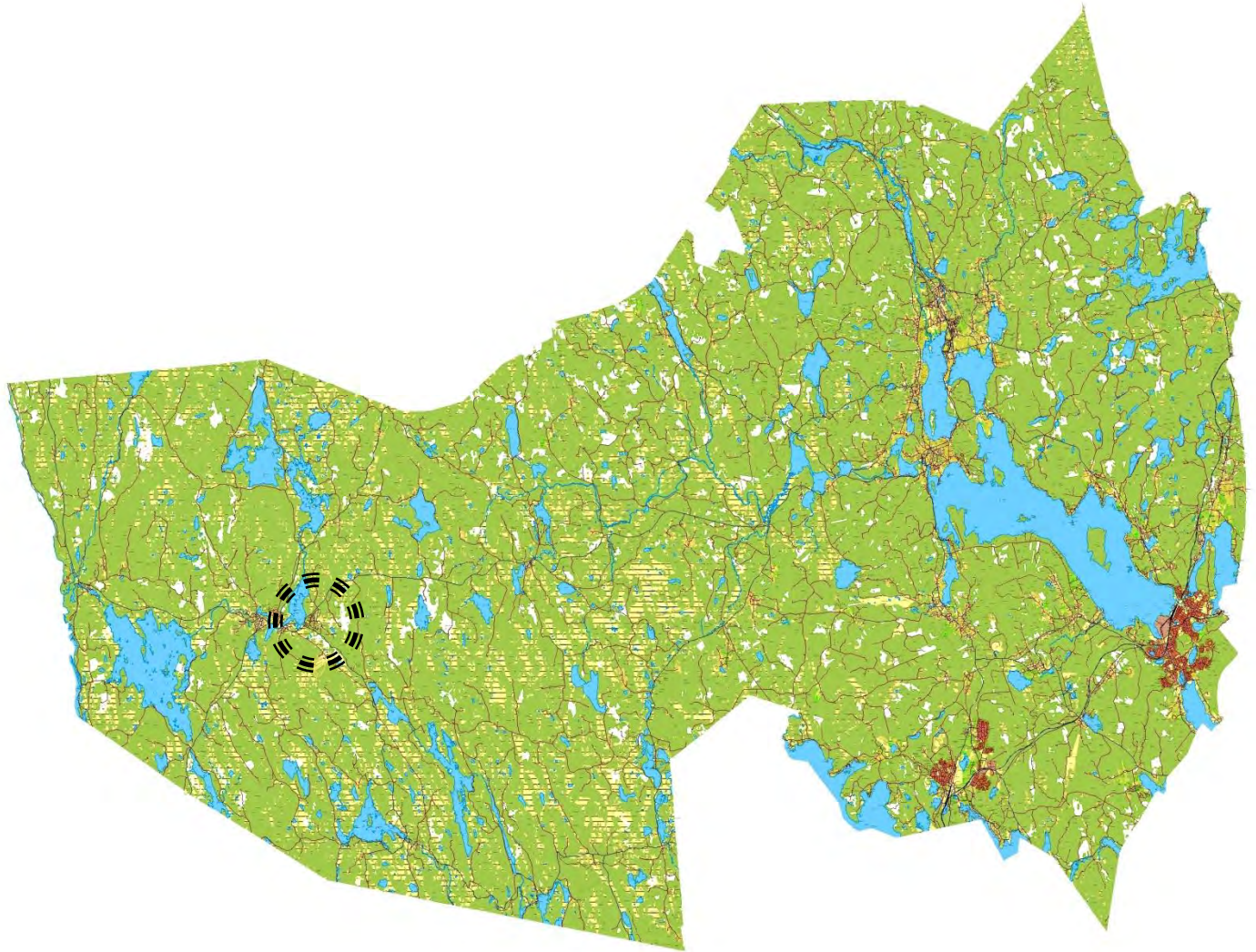

Ett stort utnyttjande finns för friluftsliv och rekreativområde kring Säfsjön. Del av anläggning på ön, Gussarholmen.

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN FÖR DEL AV SÄFSEN/FREDRIKSBERG I LUDVIKA KOMMUN

PLANBESKRIVNING

Upprättad under 2009-2010 av Mark- och planeringsenheten,
Ludvika kommun

2011-04-15

FÖRORD

Fördjupningen av den kommuntäckande översiktsplanen som upprättats för del av Säfsen-Fredriksberg, utreder förutsättningarna för en fortsatt planerad utveckling och beskriver därigenom kommunens långsiktiga strategi samt grunddragen i kommande mark- och vattenanvändning.

Den skall dels ses som ett dokument för strategisk utvecklingsplanering, men även användas som en beslutsförberedande planering för mark- och vattenanvändning och bebyggelse-utveckling.

Fördjupningen av översiktsplan (FÖP) har upprättats ur ett gemensamt betraktelsesätt från såväl utövare i området som från kommunens sida. Området ges ett kontinuerligt utvecklande där en etappvis utbyggnad sker i fas med kommande behov samt i samförstånd med nödvändig infrastruktur. Dessutom med stor hänsyn till de kultur- och naturvärden som finns i området.

Planbeskrivningen läses tillsammans med plankartan och indelning har dels skett geografiskt, men även i en tidsaspekt då en samordning behöver ske inför varje nytt exploateringsområde som integreras med den infrastruktur som varje område kräver.

Området runt Fredriksberg har förändrats till ett centrum för friluftsliv i Ludvika kommun. Där finns nu många aktiviteter som bedrivs under samtliga årstider, där besökare kommer såväl från Sverige som från utlandet.

Fredriksberg har tidigare varit ett betydande bruksamhälle med starka kopplingar till såväl järnframställning som trähantering. En positiv omställning har skett, där höga naturvärden samt goda förutsättningar för rekreation möjliggjort denna anpassning. Området har utvecklats till förmån för avkoppling och harmoni samt för ett mer aktivt friluftsliv.

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN
SÄFSEN/FREDRIKSBERG

1	INLEDNING	5
1.1	BAKGRUND	6
1.2	PLANENS SYFTE	6
1.3	STRUKTUR	7
1.3.1	<i>Handlingar</i>	7
1.3.2	<i>Arbetsgrupp</i>	7
1.3.3	<i>Externa referensgrupper</i>	7
1.4	Sammanfattning av planförslag	7
2	DIREKTIV	8
3	PROJEKTBESKRIVNING	8
3.1	Bakgrund och omfattning	8
4	PLANOMRÅDETS FÖRUTSÄTTNINGAR	9
4.1	ALLMÄNT	9
4.2	BEBYGGD MARK	10
4.3	VATTENOMRÅDEN	10
4.4	MARKTYPER	10
4.4.1	<i>Skogsmark</i>	10
4.4.2	<i>Våtmark</i>	10
4.5	TRAFIK OCH INFRASTRUKTUR	11
4.5.1	<i>Länsvägar (statliga)</i>	11
4.5.2	<i>Enskilda vägar</i>	12
4.5.3	<i>Gång- och cykelvägar</i>	12
4.5.4	<i>Stigar, leder och motionsspår</i>	12
4.5.5	<i>Kollektivtrafik</i>	12
4.6	Service	12
4.7	Tidigare ställningstaganden	12
4.8	Markägoförhållanden	12
4.9	Geoteknik	13
4.10	Topografi	14
4.11	Hydrologi	14
4.12	Naturmiljöfrågor	14
4.12.1	<i>Beskrivning</i>	14

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN
SÄFSEN/FREDRIKSBERG

4.13	Kulturmiljöfrågor.....	15
4.13.1	Beskrivning.....	15
4.13.2	Allmänt.....	15
5	SÄRSKILDA DELUTREDNINGAR	16
5.1	Trafik och gods, framtida utformning av kommunikationer.....	16
5.2	Riskanalys.....	17
5.2.1	Terränginpassning (nya områden).....	19
5.3	Miljöbedömning.....	20
5.4	Förorenad mark.....	20
5.5	Bullerberäkning.....	20
5.6	Landskapsanalys.....	20
5.7	Vatten och avlopp.....	20
5.7.1	Tidigare undersökningar.....	20
5.7.2	Ledningar.....	21
5.7.3	Anläggningar.....	22
5.8	Vattenverksamhet och andra tillståndsärenden.....	22
6	MÅL.....	22
7	PLANFÖRSLAGET.....	23
7.1	Skälen till planens utformning.....	23
7.2	Bostäder.....	23
7.2.1	(B ₁ , Etapp I) Säfsbyn del väster, med Östanvik.....	24
7.2.2	(B ₂ , Etapp II) Säfsbyn del öster.....	24
7.2.3	(B ₃ , Etapp III) Solberget.....	25
7.2.4	(B ₄ , Etapp IV) Sydväst, Gravendalsvägen.....	25
7.2.5	(B ₅ , Etapp V) Sydost, Gravendalsvägen.....	26
7.3	Centrumbildning m.m.	26
7.4	Kyrkan med tillhörande omgivning.....	26
7.5	Friluftsområden.....	26
7.5.1	(N ₁) Alpinanläggningen.....	27
7.5.2	(N ₂) Skogsområde intill alpinanläggning.....	27
7.5.3	(N ₃) Campingområde.....	28
7.5.4	(N ₄) Löparspår samt rid- och stallområde.....	28
7.5.5	(N ₅) Dalgång sydost om Länsvägen.....	29
7.5.6	(N ₆) Majastjärnarna, holmar i Säfssjön m.m.	29
7.5.7	(N ₇) Skogsparti öster om Säfssjön.....	29

7.6	Herrgården m.m.	30
7.7	Övriga områden	30
7.7.1	Skogsområde norr om kyrkan.....	30
7.7.2	Område väster om Majastjärnarna	30
7.8	Samlade konsekvenser	30
7.8.1	Trafik	31
7.8.2	Vatten- och avlopp.....	31
7.8.3	Alternativa lokaliseringar.....	32
8	PLANGENOMFÖRANDET	32
8.1	Åtgärder som kommunen avser vidta för att fullfölja planen.....	32
9	MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN	33

1 INLEDNING

En fördjupning av översiktsplan (FÖP) har upprättats för en avgränsad geografisk del, med en högre detaljeringsgrad och gäller parallellt med den kommunomfattande översiktsplanen. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan utgör istället en vision för framtida mark- och vattenanvändning samtidigt som den är rådgivande för efterföljande beslut om bygglov och detaljplaner.

Ingen fristående miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, utan planens förslag och dess konsekvenser kan istället direkt utläsas under de ämnesvis samt geografiskt indelade punkterna. Bedömningen är således att förslaget inte innebär någon betydande miljöpåverkan.

Hela planområdet ingår i ett större riksintresseområde för friluftsliv och förslagen samt exploateringen ligger väl i linje med det befintliga riksintresset.

Syftet med förslagen är dels att bevara områdets kvalitéer samt att möjliggöra en utveckling av den befintliga inriktningen, som är *rekreation, naturupplevelse* samt *turism*. Det innebär en balansgång där expansionen inte äventyrar de rekreativsmöjligheter som idag finns i området. Intentionerna är att utveckla området i samklang med de höga natur- och kulturvärden som finns och kan upplevas i området. Dessa värderingar gäller såväl idag som imorgon och därmed skapas en hållbar utveckling.

1.1 BAKGRUND

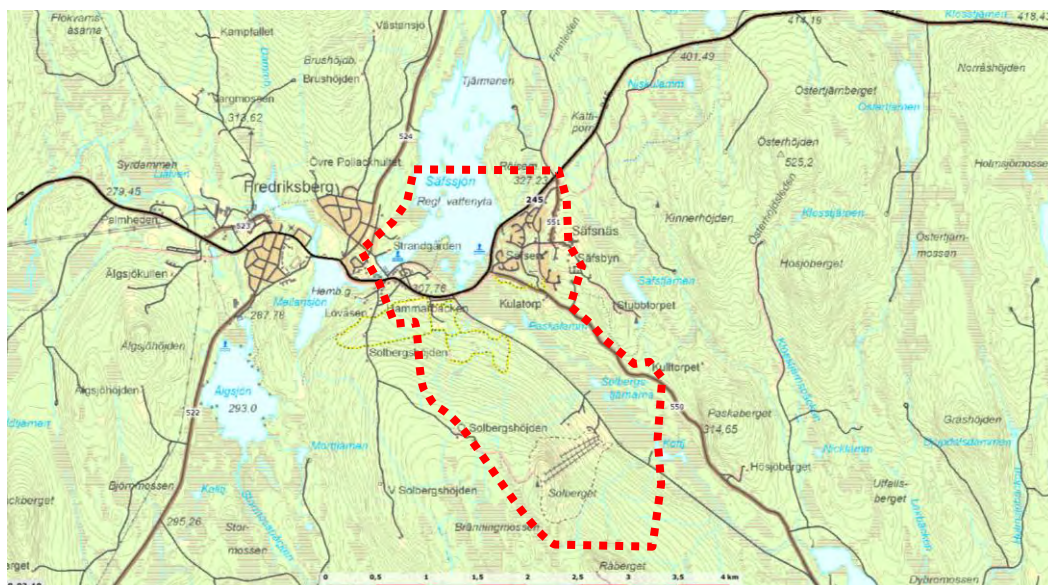

Bild 1. Karta med planens huvudsakliga orientering grovt generaliserad. En mer noggrann indelning med markerad plangräns finns i plankartan (eget dokument).

En FÖP skall ge svar på utvecklingsfrågor samt vara ett samlat beslutsunderlag för framtida processer och då speciellt inför kommande detaljplanering. Säfsefjärden med omnejd är ett viktigt centrum för natur- och friluftsliv och det ligger ett stort intresse i att bevara samt utveckla området till den starka upplevelsezonen som idag är. Besökare kommer inte enbart från Sverige, utan en stor del kommer även från Europa. Ett intresse finns att förse området med bl.a. ytterligare bostäder (hus, stugor), centrumanläggning som hotell samt vägar och andra transportlösningar, där internvägar och liftanordningar diskuterats. Fördjupningen skall därmed ge svar på lämpligheten och bästa tänkbara placeringen för dessa anläggningar. Det görs efter bl.a. inventering av natur- och kulturmiljöer.

1.2 PLANENS SYFTE

Syftet är att presentera ett samlat dokument med kommunens viljeinriktning för markens framtida användning. Planförslaget skall således redogöra för möjligheterna att förädla området till förmån för de friluftsintrössen som finns. Rekreativsmöjligheterna för området är i stort sett obegränsade där intresset inte enbart finns på regional- eller nationell nivå, utan även på en internationell nivå. Dokumentet skall således:

- fungera som vision för framtida mark- och vattenanvändning
- vara ett instrument för dialog med statliga intressen, grannkommuner och medborgare
- utgöra ett samlat kunskapsunderlag för olika sektorer
- vara vägledande för, och fungera som ett praktiskt verktyg i kommunens arbete med detaljplaner och bygglov.

1.3 STRUKTUR

Planförslaget struktur är dels geografisk, där indelningen skett i områden enligt plankartan. Därtill har även en etappvis indelning gjorts, som visar hur en utbyggnadstakt i tid kan genomföras i fas med den infrastruktur som skall försörja planområdet.

1.3.1 Handlingar

Fördjupningen av översiktsplanen består av följande dokument:

- Planbeskrivning med konsekvensanalys (denna handling)
- Utlåtande (upparbetad samrådsredogörelse)
- Plankarta med visualiserade markanvändningar

1.3.2 Arbetsgrupp

För upprättandet av planen ansvarar mark- och planeringsenheten tillsammans med miljö- och byggkontoret, Ludvika kommun. Övriga förvaltningar, som varit aktiva i upprättandet är tekniska kontoret samt kultur- och fritidsförvaltningen.

1.3.3 Externa referensgrupper

Under arbetets gång har kontakter tagits med Länsstyrelsen (LST) Dalarna (samhällsplanering, kulturmiljö samt naturvård). Specialkunskap inhämtas även från andra avdelningar inom LST, och då främst från miljöenheten. Ett stort informationsinsamlande har även skett genom Säfsen Resort AB, som idag är utövare inom området. Lokalt i Fredriksberg finns Hembygdsföreningen, som involveras i arbetet och i övrigt har nödvändiga kontakter tagits till berörda inom respektive ämnesområde.

1.4 Sammanfattning av planförslag

Planförslaget innebär att rekreationsområden kompletteras med ytterligare bostäder och i fas med exploateringen så förnyas även infrastrukturen. Det är främst utbyggnad av vatten- och avloppsnät samt reningsfunktionerna som utvecklas ytterligare. Vägar samt gång- och cykelbanor finns utbyggda i området, men kan behöva förstärkas om samtliga områden bebyggs. En handlingsberedskap införs därför i planen med markkorridorer som lämnas längs befintliga vägar.

Den etappindelade utbyggnaden medför att området får en modernisering där varje steg utgår från de behov som föreligger. Det sker i fem etapper, där varje etapp innebär någon form av bostadsutbyggnad.

1. Förtätning av Säfsbyn (stugor, hotell, utveckling av befintligt utnyttjande) (B₁)
2. Förtätning och utbyggnad mellan Gravendalsvägen och Kyrkan (B₂)
3. Nytt bostadsområde intill befintlig alpinanläggning (Solberget, B₃)
4. Nya bostäder söder om Gravendalsvägen, väster om transportväg (B₄)
5. Nytt bostadsområde söder om Gravendalsvägen, öster om transportväg (B₅)

Fördjupningen avser således att reservera och indela markområden för olika ändamål. Utgångspunkten har varit att mark- och vattenområden skall användas för de ändamål som är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Planförslaget innebär en god hushållning med mark- och vatten, då förslaget har samlat utbyggnadsplanerna till Säfsenområdet.

Det innebär samordningsvinster med hänvisning till infrastruktur i området. Den klarar till vissa delar en utbyggnad, medans det i andra fall behövs förbättringar och utbyggnader. Vatten och avloppssystem samt elnät byggs ut i den takt som nya bostadsområden exploateras.

Vägar samt trafiklösningar planeras då behoven uppstår, och bedömningen i nuläget är att det inte fordras investeringar i det överordnande trafiknätet, då trafiken är relativt begränsad men med större variationer periodvis under året. Planförslaget innebär att markområden intill befintliga vägar sparas för framtida trafikåtgärder som buffertzoner. Förstärkningar och utbyggnader kan då ske när behoven aktualiseras i större skala.

Övriga förslag är skapandet av en mindre internväg genom planområdet, som även kan komma att övergå till en liftanläggning i ett framtida perspektiv. Möjlig sträckning mellan Säfsbyn och alpinanläggningen framgår av plankartan. Planen möjliggör även en utveckling av Herrgårdsområdet samt Östanvik tillsammans med centrumanläggningen i Säfsbyn.

2 DIREKTIV

Uppdrag att göra en fördjupning av översiktsplanen finns sedan 2008-04-14, KS2008/400. Säfsen Resort AB, har under senare år fortsatt att utvecklas i en positiv riktning och står nu inför betydande investeringar. De gällande detaljplanerna medger byggrätter för utvalda delar av Säfsenanläggningen, men i och med att en viljeinriktning finns för ytterligare exploatering, så krävs kompletteringar för att både företaget, kommunen och andra berörda skall kunna planera sina framtida insatser. FÖP klarar ut dessa frågor och ger en samlad bedömning hur området kan utvecklas. Det ligger väl i linje med kommunstyrelsens beslut samt dess intentioner.

En utveckling kommer att påverka samhället i stort och vissa frågeställningar behöver utredas.

1. Redovisning av ytterligare områden för boende
2. Markanspråk från skidanläggningen och det system som väljs för att koppla ihop skidanläggningen med stugby.
3. Påverkan på infrastruktur såsom vägar, vatten samt spillvatten
4. Påverkan på samhället i övrigt

3 PROJEKTBESKRIVNING

3.1 Bakgrund och omfattning

FÖP tas fram för att en betydande utbyggnad planeras av fritidsanläggningen, dessutom finns konkurrerande intressen, främst vindkraft. Dessa verksamheter är inte alltid förenliga, då området förknippas med orörd natur. Detta synsätt gäller från såväl inhemska som utländska turister som besöker området. Rörligheten är stor i området och det rörliga friluftslivet omfattas av ett stort omland då man inte enbart promenerar, utan även använder sig av skidor, skridskor, hästar, cyklar (mountainbike) m.m.

4 PLANOMRÅDETS FÖRUTSÄTTNINGAR

4.1 ALLMÄNT

Planområdet är beläget sex mil väster om huvudorten Ludvika. Området bedöms som mycket lämpligt för verksamhet till förmån för rekreation och friluftsliv, då det upplevs som ostört. Det omges av berg med djupa dalgångar samt vattendrag med olika karaktärer. Hela planområdet ingår också i riksintresseområde för friluftsliv. Det sammanfaller väl med de föreslagna förändringarna. Människor med ett stort rekreations- och naturintresse söker sig till Fredriksberg inte bara från regionen, utan även från andra länder. Stora grupper kommer från bland annat Tyskland och Holland som uppskattar de höga naturvärden som finns i området. Planområdets storlek och areal uppgår till ca 771 hektar (7 709 106 kvm). Den föreslagna användningen utgör områden för bebyggelse och rekreation.

Stora ytor är obebyggda och består av skog, våtmark eller vatten. I planområdets nordöstra del finns Säfsbyn, där de idag stora bostadsgrupperingarna finns. Övriga byggnader finns vid herrgårdsområdet samt runt skidanläggningen där byggnader bland annat uppförts för skötsel, drift och underhåll till skidanläggningen.

Ett begränsat antal fast boende finns inom planområdet och återfinns inom Säfsbyn och söder om Länsvägen nedanför Herrgården.

I norr finns Säfssjön, på den västra sidan om Länsväg 245, där vägen ligger som en barriär genom planområdet. Andra vägar är Gravendalsvägen som sträcker sig från Länsvägen ner mot sydost. En mindre grusad väg finns parallellt med Gravendalsvägen och har tidigare varit järnväg mellan Hörken/Hällefors via Gravendal till Fredriksberg och Tyfors. Den används idag som transportväg mellan Länsväg och alpinanläggning. I övrigt har den funktionen som vandring, gång- och cykelväg.

Planområdet domineras av skogsmark med skog av olika ålder. Därutöver finns större vattendrag samt inslag av mindre tjärnar med omgivande bäckar.

Bild 2 & 3. Bilder från höjden intill centrumanläggningen i Säfsbyn

4.2 BEBYGGD MARK

Inom planområdet finns bebyggelseområden där användningen främst är inriktad på friluftsliv med stugor av senare snitt samt byggnader till försörjning för alpinanläggningen. Längs ”bygatan” i Säfsbyn, i planområdet norra del finns bebyggelse av äldre karaktär med en större andel fast boende. Dessa områden har ändå förenats väl med de nyare sportstugorna mot väster. På den östra sidan om den äldre bystrukturen finns kontakt med skogen och längre ner även mot Kyrkan.

4.3 VATTENOMRÅDEN

Inom området finns stora vattenområden i olika format och typer. I planområdets nordvästra del återfinns Säfssjön som är det största och mest betydande vattenområdet. Där hittas såväl badplats som rekreationsanordningar längs stränder samt på holmar inom sjöområdet. I dalgången i sydostlig utsträckning finns mindre vattendrag och tjärnar med tillhörande bäcksystem. Dessa försörjer alpinanläggningen med vatten till snökanonsystemet. Säfssjön innehåller anläggning för vattenförsörjning.

4.4 MARKTYPER

4.4.1 Skogsmark

Planområdet som är starkt kuperat innehåller betydande delar skogsmark. Skogstyperna är typiska för det nordiska skogslandskapet och är påverkad av modernt skogsbruk. Skogen har varierande åldersfördelning och utseende med hög andel lövträd med björk, sälg, asp och al förekommer där barrträden nyligen avverkats. Sannolikt är lövträden avsiktligt lämnade av naturhänsyn. Det finns några tallar som är minst 250 år gamla, men många fler tallar som är minst 150 år. Även ett anmärkningsvärt stort antal lövträd är förhållandevis gamla. Nästan alla slutna bestånd är medelålders kulturskog. På Solberget finns mindre areal äldre granskog. Det finns även två träd inom planområdet som ingår i en tidigare gjord inventering av Länsstyrelsen. Det rör sig om en Säl (omkrets 332 cm) utanför kyrkogården samt en Asp (288 cm) som återfinns mitt emot infarten till Säfsen alpin, på motsatt sida om vägen.

4.4.2 Våtmark

Våtmarken finns längs Säfssjöns södra del samt i ett stråk ner mot sydost i planområdet. Sträckan med myrmark genomkorsar området och innehåller såväl öppna tjärnar som mindre vattenstråk med bäckar och diken.

Myrholmarna består av gammal skog. I myrområdet Paskalamm, söder om Kulatorp (bild 4, sida 11) finns inslag av medelrikt kärr. Störningar och ingrepp är avsevärda och det naturvetenskapliga värdet lågt (Våtmarker i Kopparbergs län 1990).

4.5 TRAFIK OCH INFRASTRUKTUR

Området nås via vägnätet, där avstånden är enligt tabell nedan. De stora transportstråken är Länsväg 245 över Ludvika och från Länsväg 26 från Filipstadshället via Tyfors.

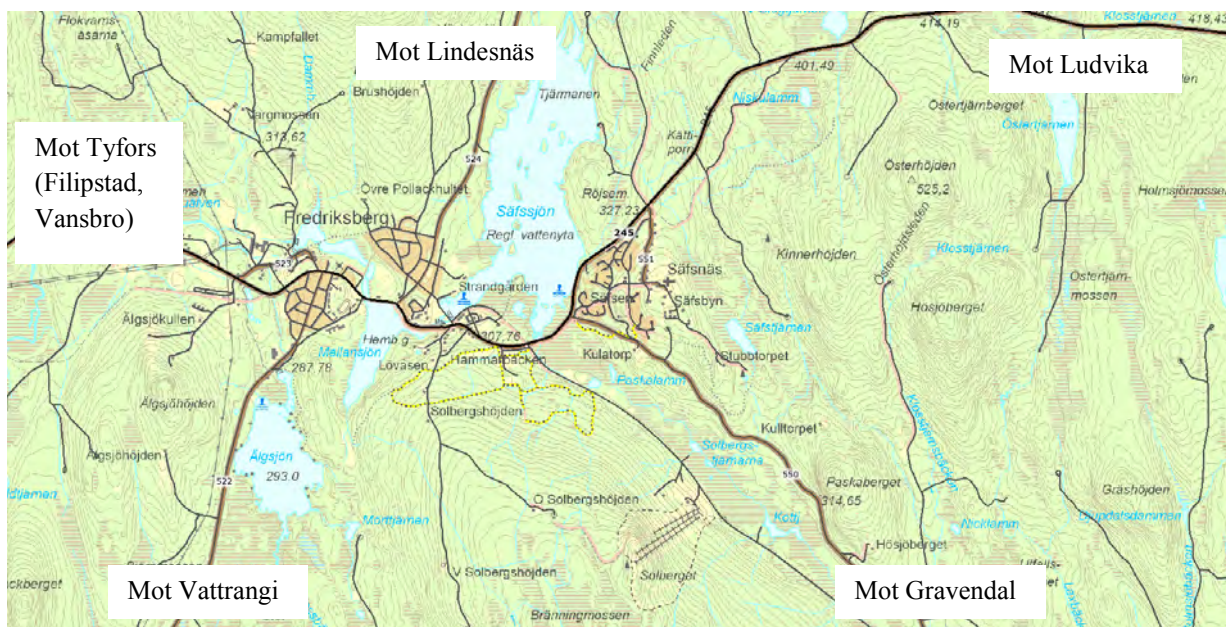

Bild 4. Karta över planområdet med den stora trafikleden Länsväg 245. Längre västerut ansluter den till Riksväg 26 i nord-sydlig riktning. Övriga vägar har tertiär klassning och fungerar inte som stora transportleder.

Avstånd till närliggande orter från Fredriksberg

- ✓ Ludvika 58,5 km
- ✓ Filipstad 69,2 km
- ✓ Vansbro 54,1 km

Figur 1. Avståndstabell

4.5.1 Länsvägar (statliga)

Genom planområdet korsar två vägar. Dels Länsväg 245 som har sin sträckning från Ludvika och västerut ner mot Värmland. Den andra är den mindre Gravendalsvägen som leder mellan Gravendal och ansluter i planområdet till väg 245.

På östra sidan om Fredriksberg är dygnsmedeltrafiken ca 1200 fordon på länsvägen. På den västra delen om samhället är dygnsmedeltrafiken knappt 600 fordon. Övriga trafikleder i området är tre mindre vägar som leder till Lindesnäs, Gravendal samt till Vatrangi. Länsväg 245 är rekommenderad väg för farligt gods, och därmed skall skyddsavstånd till närmaste bebyggelse finnas. Under det här begränsade vägvägnittet ligger dock vägen långt under marknivån för bebyggelse på bergsslutningen. Den befintliga bebyggelsen inom planområdet ligger med ett minsta avstånd på 40 meter. Även i ett framtida ställningstagande bör detta avstånd kunna tillåtas mellan befintlig väg och ny bebyggelse.

4.5.2 Enskilda vägar

Vägen ner mot alpinanläggningen från länsvägen (punkt 3 i plankartan), är byggd på en äldre banvall, där övriga delar söderut används för vandring, cykel eller för skoteråkning på vinterhalvåret.

4.5.3 Gång- och cykelvägar

Resterande del av Säfsbanan in mot tätorten Fredriksberg har funktion som modern asfalterad cykelbana. Detsamma gäller den gång- och cykelväg, som går längs länsvägen på den sydöstra sidan, upp mot Säfsbyn. Den upprustades 1998 och är i gott skick. Resterande vägar för cykeltransport finns på det befintliga vägnätet inom Säfsbyn och utanför planområdet i Fredriksberg. Länsvägen är inte rekommenderad att färdas på, då säkerheten är mindre bra för oskyddade trafikanter samt att differentiering saknas mellan trafikslagen. En stor del av vandrings- samt cykelleder finns i en närhet av planområdet. Dessa används dock främst i rekreationssyfte, och kanske inte i första hand som transportled.

4.5.4 Stigar, leder och motionsspår

Det finns ett stort antal leder och motionsspår inom området. Det är dels belysta skid- och motionsslingor, men även ledade vandrings- och cykelvägar som återfinns inom eller i en direkt närhet till planområdet. Dessa sträcker sig även ut till mer avlägsna områden och det finns således ett omfattande nätverk av leder och stigar inom Säfsens och Fredriksbergs närhet.

4.5.5 Kollektivtrafik

Busslinje finns mellan Ludvika och Fredriksberg.

4.6 Service

I Fredriksberg, strax väster om planområdet finns ett mindre utbud av affärer. Samhället har service såsom grundskola, bibliotek samt restauranger. Kommersiell service, inom planområdet består främst av verksamhetsrelaterat art som kopplats till Säfsen Resorts aktiviteter för turister och närboende i området. En väl utvecklad restaurang- och konferensanläggning finns i centrumbyggnaden (Hyttan), inom planområdet.

4.7 Tidigare ställningstaganden

Inom del av planområdet finns en befintlig detaljplan som upprättades 1977, men senare reviderades (1988). Den har sin utbredning i Säfsbyn och avgränsas av länsvägen/ Gravendalsvägen samt skogsområdet öster om kyrkans förlängningslinje. Den medger i första hand en utbyggnad av stugbyn, men även utveckling av centrumverksamhet och bostäder.

4.8 Markägoförhållanden

Inom de bebyggda områdena i Säfsbyn, finns splittrade markägoförhållanden med ett flertal markägare. Innehav i skogsområdet mellan Gravendalsvägen och Säfsbanan/alpinanläggning, herrgården och det sjönära området vid Säfssjön ägs av Säfsen Resort AB. Utanför planområdet har Bergvik skog väst AB stora markinnehav, och är också den största fastighetsägaren i trakten.

4.9 Geoteknik

Inom planområdet finns bergarter som yngre granit, dalagranit, leptit samt grönsten. Nämnda graniter är under vissa förhållanden kända för att medföra radon. Jordarterna i området består av morän i olika format. Det finns såväl inslag av stor- och rikblockig morän som grusig och sandig morän. Dessutom återfinns morän av ler- och siltkaraktär.

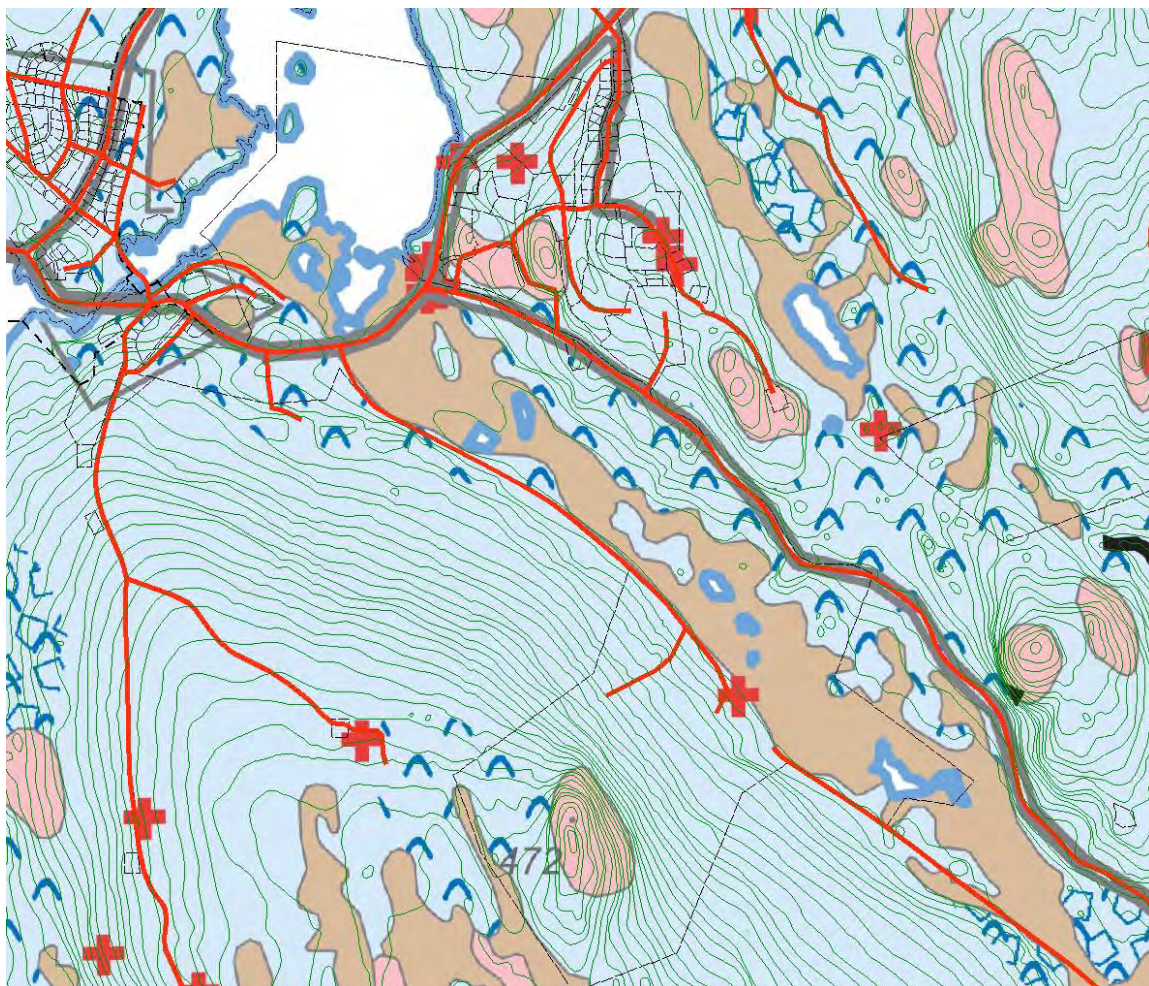

Bild 5. Sammanfattning är att planområdet i de högre terrängerna består av morän och i dalen av torvmark. På vissa punkter är jordarterna tunna eller i ett osammanhängande täcke på berg.

Innan nya områden tas i anspråk skall noggrannare geotekniska undersökningar göras och gäller då speciellt inom Solbergets sluttning intill alpinanläggningen. Frågeställningarna är stora på grund av de betydande lutningar där byggnadsteknik för nya bostäder samt vägens utformning och dragning måste tydliggöras. Risker med ras, skred, erosion och slammströmmar måste elimineras i samband med upprättandet av detaljplaner. Det gäller dock inom hela planområdet där det finns branta terrängavsnitt och därutöver ska översvämningsrisker klarläggas. Det skall då även innefatta en framtida klimatpåverkan som påverkar de geologiska förutsättningarna.

4.10 Topografi

Områdets topografi är grovt kuperad där den genomskärande dalen omsluts av berg på båda sidor. I söder finns Solberget/Råberget samt i nordlig riktning återfinns ett flertal bergstoppar som sluttar ner mot planområdet i sydväst.

Inom planområdet finns det mindre tjärnar i de lägre partierna. Det är ett område som är rikt på vatten och återfinns mellan Gravendalsvägen och den tidigare Säfsbanan.

Vegetationen i området är mångfaldig beroende på de stora variationerna i höjd, och längs bergssluttningarna växer bland annat tall- och granskog, som påminner om den fjällnära och mer karga skogstypen.

4.11 Hydrologi

Stora vattenmängder rör sig i dalen mellan Gravendalsvägen och den tidigare Säfsbanan. Det finns en vattendelare sydost om Länsväg 245, som medför att vattnet färdas i två olika riktningar. Från området närmast Länsvägen (bild 6) och en bit in i myrkanterna färdas vattnet norrut mot Säfsjön. Åt motsatt håll färdas istället vattnet ner mot sydost och vidare ner mot Hösjön, via Solbergstjärnarna och Kottjärnen.

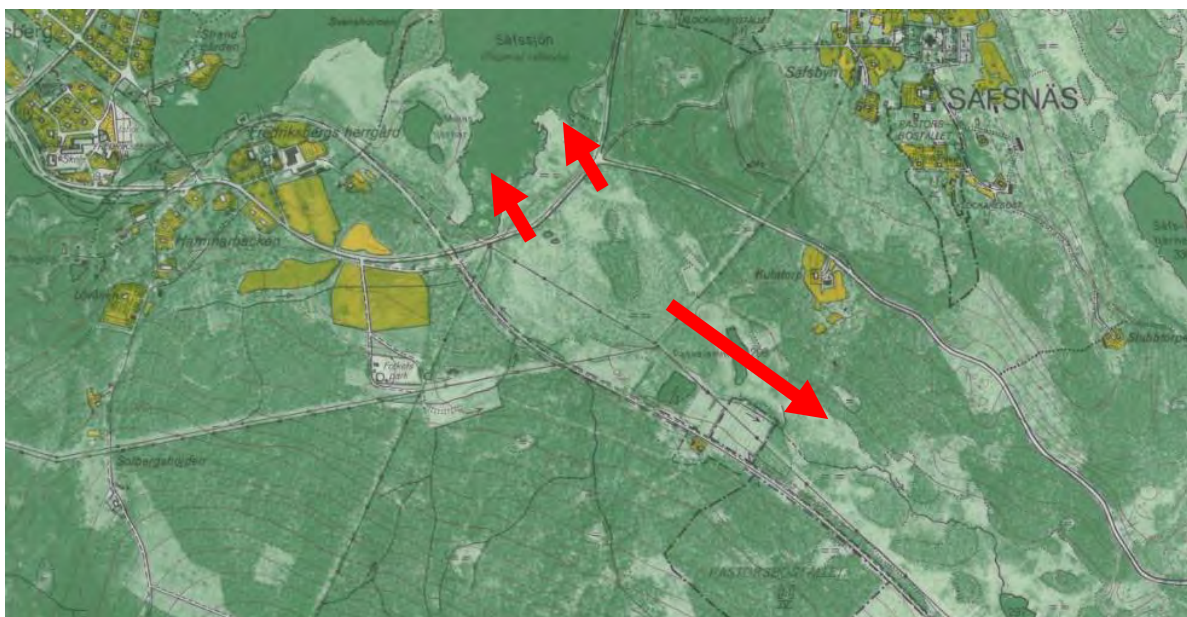

Bild 6. Hydrologin i området där vattendelarna illustreras med pilar i avrinningsriktningen.

4.12 Naturmiljöfrågor

4.12.1 Beskrivning

Inom planområdet dominerar skogsmarken och den består mest av yngre skog, allt från nyplanterad till 50-60 årig kulturskog och hundraårig granskog. Ovanligt mycket lämnade lövträd och uppväxande lövträd finns norr om myrstråket i dalgången. På många av lövträden finns rödlistade arter. Med rätt skötsel skulle detta bli unik lövskog. I samma område finns ovanligt gamla tallar. Sådana tallar är stor sällsynthet i skogslandskapet och mycket skyddsvärda. Myrholmarna i myren är naturskog som bör klassas som nyckelbiotop.

I Säfsbyn står det ovanligt många äldre aspar och sälgar. Där asparna inte står alltför mörkt finns det bra förutsättningar för lavar och mossor, och på stort antal aspar finns den rödlistade aspgelélaven. Arten är känd från Säfsbyn sedan 1869.

Enligt en inventering som Länsstyrelsen gjort finns det utpekade skyddsvärda träd inom planområdet. De benämns som nationella "jätte-träd" och ingår i planeringsunderlag för eventuellt kommande naturminnesmärkning.

4.13 Kulturmiljöfrågor

Bild 7. Den sten där det sägs att de första kolonisatorerna bodde vid, i en typ av "kåta" som var rest mot stenen. Det var troligen i mitten av 1600-talet och den har nu fått ett minnesmärke som förställer märken efter de tidigare bosättarna.

Den återfinns i Säfsbyn, söder om Hyttan inom område B₁.

4.13.1 Beskrivning

Informationen nedan har inhämtats ur materialet "Kulturlandskap och bebyggelse i Ludvika kommun". Möten har även företagits med Hembygdsföreningen i Fredriksberg.

4.13.2 Allmänt

Ganska mitt i Säfsnäs socken vid sluttning ner mot Säfssjön ligger finnbyn Säfsbyn, tidigare kallad Säfsen. Läget, på en moränsluttning ned mot en sjö och namngiven efter sjön är typiskt för 1600-talets finntorp. Vid höjden av berget ses idag den korsformade, kyrkan med säteritak och en fristående spånklädd klockstapel från 1700-talet. Intill kyrkan ligger förutom kyrkogården, gammal odlingsmark med en riklig mängd odlingsrösen och sockenstugan, klädd med faluröd panel. Högst upp på berget ligger prästgården, symmetriskt uppbyggd och med frontespis, klädd med vitmålad panel.

Längs vägen mot kyrkan finns rester av en björkallé. Röda skogsarbetarstugor från ca 1940 kantar byvägen som går upp på berget från Länsväg 245. På sluttningarna åt väster har sportstugor vuxit upp under 1980-talet. Dessa, som samlats i smågrupper ligger fint inpassade i naturen och på visst avstånd från Säfsbyns äldre del. Stugorna består av små enplanshus, faluröda eller grå. Enstaka enfamiljshus av varierande utformning förekommer i sluttningen söder om prästgården.

Herrgårdsområdet innehåller delar med stora kulturvärden där herrgården samt tillhörande byggnader ligger fint belägna med äldre uppvuxen trädgård.

Inom planområdet finns fem utpekade (Riksantikvarieämbetet) kulturmiljöobjekt, med dessa berörs inte av planförslaget.

5 SÄRSKILDA DELUTREDNINGAR

5.1 Trafik och gods, framtida utformning av kommunikationer

Planen medger en framtida utbyggnad av kommunikationer, då vägreservat skapas inom planen. Föreliggande behov till utbyggnad bedöms inte i dagsläget vara akut. I planen har emellertid vägkorridorer istället lämnats längs befintliga vägar till framtida möjliga åtgärder. Den nuvarande bedömningen är således att det finns eller kan uppstå flera mindre bra avsnitt där en ökning av trafiken kan skapa problem. Det finns därför utpekade områden eller punkter i planen där mark reserverats till förmån för framtida trafikåtgärder.

Den större vägen genom området är rekommenderad väg för farligt gods och ny bebyggelse inplaneras inte inom ett minsta avstånd på 40 meter. Ny bebyggelse kommer inte att förläggas inom ett närmare avstånd än befintlig bebyggelse, så vidare utredningar görs inte med den argumentationen. Mer platsanpassade och fördjupade bedömningar kan ske i ett detaljplaneringsskede.

Trafikintensiteten på Gravendalsvägen är idag så låg (100 fordon/dygn) att en utbyggnad med utökade trafikrörelser som följd inte kommer vara ett problem, så länge in/utfarter tydliggörs och inte hamnar på mindre lämpliga platser som krön och kurvor.

En stor fråga har varit den nya internväg som kan skapas i och med planens realiserande. Överfarten över Gravendalsvägen måste ges fri höjd över vägen, och tar därför avstamp i den högre terrängen som finns på den norra sidan i punkt sex (6) i plankartan. I ett inledningsskede kommer den dock troligtvis att byggas i plan med Gravendalsvägen, men kommer då inte att vara öppen för allmän trafik eller ha den standard som krävs för det ändamålet.

Internvägen mellan Säfsbyn och alpinanläggningen får inte heller medföra att hydrologin och vattenrörelserna förändras i det lägre dalområdet.

Nytt bostadsområde i närheten av skidbacken måste få en utformning så att vägarna blir farbara under hela året. Lutning längs Solberget i aktuellt område är ca 12 % och det innebär att vägarna måste utformas därefter. Vägarnas lutning bör inte överstiga 6 %.

Bild 8 & 9. In och utfarter från herrgårdsområdet har delvis skyddad sikt och gör att en begränsning finns i infrastrukturen. Området avgränsas även av den kulturellt värdefulla miljön som inte exploateras i större utsträckning.

5.2 Riskanalys

En viktning har gjorts över de risker som finns inom planförslaget. Samtliga bedömda risker finns inom vägområdet och de trafikpunkter som angivits i plankartan används även inom riskanalysen.

Beskrivningen i konsekvensanalysen visar var de största riskerna finns. Om planförslaget realiseras fullt ut kommer fler människor att röra sig i en närhet av vägarna, och det innebär en större sannolikhet att något skall inträffa. En balansgång måste därmed finnas mellan utbyggnaden i Fredriksberg och de trafikinsatser som bör göras.

Det är kombinationerna mellan trafikslagen som föranleder en ökad risk och ligger till grund för konsekvensanalysen. Det finns en uppskattad sannolikhet och påverkan där fordonstrafik kontra oskyddade trafikanter är inblandade då de rör sig inom samma områden. Det bästa vore att separera samtliga delar mellan trafikslagen, men där det inte är möjligt har istället utvalda konfliktpunkter tagits fram inom planområdet. De är med i plankartan och har numrerats mellan 1-7.

SANNOLIKHET	PÅVERKAN						
			Obetydligt	Mindre	Medel	Allvarlig	Förödande
			1	2	3	4	5
Nästan säker	5	Hög	Hög	Extrem	Extrem	Extrem	
Trolig	4	Medel	Hög	Hög	Extrem	Extrem	
Medel	3	Låg	Medel	Hög	Extrem	Extrem	
Mindre	2	Låg	Låg	Medel	Hög	Extrem	
Osannolik	1	Låg	Låg	Medel	Hög	Hög	

Figur 2. Konsekvensanalysens uppbyggnad där sannolikheten multipliceras med påverkan.

Det ger ett värde på, i det här fallet trafikplatsen och hur det påverkar följderna av en eventuell olycka samt uppskattad risk för ett inträffande.

Enligt kartläggningen så finns de största säkerhetsriskerna i punkt ett och två inom planområdet. För enbart fordonstrafik är även punkt fyra representerad då trafiksituationen kräver svåra vänstersvängar där det råder nedsatt siktförhållanden pga. kurva. Varje trafikplats kommenteras närmare utifrån resultaten på konsekvensanalysen.

	Fordonstrafik - oskyddade trafikanter			Fordonstrafik - fordonstrafik		
	Sannolikhet	påverkan	Konsekvens	Sannolikhet	påverkan	Konsekvens
1	1.5	5	7.5	2	4	8
2	3	3	9	3	3	9
3	1	2	3	1	2	2
4	2	2	4	4	2	8
5	2	2	4	3	2	6
6	2	2	4	2	2	4
7	2	2	4	2	2	4

Figur 3. Resultatet av konsekvensanalysen där punkterna 1-7 i plankartan har viktats för att se var sannolikheten och påverkan är störst inom planområdet. Konsekvenserna är resultatet och desto högre produkt ju farligare område samt större anledning till åtgärd.

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN
SÄFSEN/FREDRIKSBERG

1. Infart till Säfsbyn i planområdets norra del. Platsen är relativt säker med goda synfält på långa avstånd. Farterna är höga så konsekvensen blir stora om något inträffar. Säfsbyn ligger relativt nära korsningen och cykel- samt vandringsleder finns på andra sidan Länsvägen. Människor korsar vägen vid enskilda tillfällen.
2. Korsning Länsväg 245/Gravendalsvägen. Hastigheten är betydligt lägre än i punkt 1, men efterlevandet av hastighetsbegränsningen är osäker. Korsande gång och cykelbana samt anslutning till stugby i en direkt närhet gör platsen ostrukturerad. Ett stort antal oskyddade trafikanter rör sig mellan stugbyn och Säfssjön sommartid, vilket gör att man får en förhöjd sannolikhet att något inträffar.
3. Planskild korsning under länsvägen med säker utformning. Endast gång- och cykelväg under vägen.
4. Infart till alpinanläggningen. Hastigheten är relativt låg samt begränsat antal oskyddade trafikanter rör sig inom en riskzon. Biltrafikanter tvingas till farliga vänstersvängar både in till, som ut från området.
5. In/utfarter till Herrgårdsområdet har delvis skymd sikt (bild 8 & 9) med en lätt sluttning ner mot väster. Hastighet samt trafikrörelser är idag begränsade, men får området ett utökat utnyttjande med en betydande ökning av trafikanter är kapaciteten begränsad. Planen medger inte någon breddning av vägen med möjliga på- och avfarter, utan bedömningen är att de framtida hindren kan klaras med tekniska hjälpmedel.
6. Planförslaget för den framtida korsningen i position sex (6) vid Gravendalsvägen/öster om Kulatorp, medger en korsning för internväg eller i ett längre perspektiv en överfart för liftanläggning. En internväg anpassas för lättare fordon som har ett begränsat marktryck, då sträckningen dels går genom kuperad terräng men även i våtmark. I en förlängning kan sträckningen möjliggöras med en transportlift, och då med en överfart över Gravendalsvägen som kan förankras i den högra terrängen, norr om vägen. Riskerna på platsen är begränsade och till en början används överfarten som terrängled mot alpinanläggningen och utförs enbart av verksamhetsutövaren. Trafiken på Gravendalsvägen är begränsad och hastigheten nedsatt. Ett framtida brukande kan medföra överfart med så kallade fordonståg som kan ge en förhöjd risk när man passerar Gravendalsvägen. Risk och säkerhetsaspekten ges företräde vid utformning av överfart.
7. Infart till bostadsområde via äldre entréväg från Gravendalsvägen. Vägens sträckning samt de föreliggande förslagen måste ges utökad uppmärksamhet för biltrafiken. Sikten är relativt god men farten måste anpassas till framtida utfarter från såväl läge sex, sju som från Kulatorp. Oskyddade trafikanter förutses att röra sig mellan aktuella punkter och området anpassas även till handikappade som ges en säker överfart över Gravendalsvägen. Möjlighet att inte hinna undan vid tillbud är en stor osäkerhetsfaktor och platserna måste därför anpassa för samtliga brukare i området. Det gäller i stort sett samtliga platser men mer specifikt i angivna punkter i området.

Sammanställning av riskanalysen är att prioritet till åtgärder bör förläggas till punkt två och fyra där det konstaterats föreligga högst sannolikhet för olyckor samt tillbud. Punkt två är en central trafikplats i området som får en förtätad trafik vid en framtida utbyggnad. Det rör sig många oskyddade trafikanter på platsen som ofta består av barnfamiljer som sommartid förflyttar sig från Säfsbyn ner till badplatsen. Punkt fyra innehåller delvis skymda avsnitt som försvårar vänstersvängande fordon. En tidig insats bör göras om inte internvägen klarar av transportarbetet mellan Säfsbyn och alpinanläggningen.

Punkt ett har goda siktförhållanden och insatser är därmed svåra att argumentera för, då enstaka människor som vandrar eller rör sig i området korsar vägen. Skapas nya målpunkter i områdets norra del (N₇), medför det att passagera över vägen ökar och förutsättningarna för bedömningen inaktualiseras. Någon typ av teknisk åtgärd kan då tillämpas på sträckan.

Punkt tre medför ingen åtgärd. I punkt fem finns skymda in/utfarter som tas i beaktande vid ett ianspråktagande av Herrgårdsområdet. Besöksintensiteten bör hållas på en låg nivå med gällande förhållanden.

Punkterna sex och sju innebär att nya trafikplatser uppstår och djupare undersökningar görs innan dessa platser anordnas. Samtliga platser berör statliga vägar, så en fortsatt diskussion med upprättade avtal och överenskommelser genomförs innan insatser kan påbörjas.

5.2.1 Terränginpassning (nya områden)

Att lägga in en väg genom ett landskap är en utmanande uppgift som både innehåller begränsningar och rymmer möjligheter. Terränginpassningen av en väglinje är både en teknisk och en arkitektonisk process. Grundprincipen skall vara att ”anpassa” vägen till omgivningen istället för att utsmycka och framhäva den.

Det är viktigt att den form man ger vägen (plan och profil) anpassas till landskapet. Liten väg förankras i landskapets småskalighet, den stora vägen griper tag i de stora formerna i landskapet.

Det praktiska arbetet med terränginpassningen sker i tre steg:

- Inventering
- Linjedragning (skissa)
- Bearbetning (beräkna, producera)

Inom ramen för planarbetet ritas inte något förslag på vägdragning, då utformningen är beroende av en helhetslösning med bostadshus, tekniska anläggningar och övriga förhållanden. Den fördjupade översiktsplanen visar lösningar i stort medan enskildheterna måste lösas i samband med detaljplanering och bygglov.

5.3 Miljöbedömning

Planen anses inte medföra någon betydande miljöpåverkan och en särskild miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas inte i samband med planens tillkommande. Konsekvenserna kan istället utläsas tillsammans med plankarta samt planbeskrivningen och kommer att ingå i planärendet som en konsekvensanalys tillsammans med dess innehåll.

5.4 Förorenad mark

Inga kända förorenade markområden finns inom planområdet.

5.5 Bullerberäkning

Planområdet med bostäder ligger i högre terräng än länsvägen som skär genom området. Uträknat utifrån dagens trafikrörelser, lutningar m.m. så framkommer att bebyggelse inte skall förläggas närmare den större vägen än 40 meter. Bullernivåerna hamnar då på 50 respektive 52 decibel, för mätpunkterna och därmed underskrids mätgränsen som är 55 decibel i ekvivalent ljudnivå.

Träd längs länsvägen bör sparas i stor utsträckning som skyddszon.

5.6 Landskapsanalys

De föreslagna åtgärderna i planförslaget påverkar ett begränsat område som dels är bebyggt men i vissa delar är orörda. En begränsad inverkan på landskapsbilden erhålls, men motiveras av att de framtida exploaterade ytorna finns i en närhet till redan befintlig bebyggelse.

Det gör även att de negativa syn- och hörselintrycken påverkas i en begränsad omfattning.

Uppförandet av nya byggnader kommer att vävas in i landskapsbilden och ges en karaktär som är förenlig med övriga områden. Hustyperna kommer delvis att skilja sig från andra områden, men placering och struktur kommer att genomsyra en större del av planområdet så att en symmetri uppnås för hela rekreationsområdet. Positivt är också att exploateringarna genomförs etappvis och därmed ges en förtätad indelning av området samt att de topografiska förutsättningarna tas tillvara.

5.7 Vatten och avlopp

5.7.1 Tidigare undersökningar

En tidigare gjord grundvattenundersökning¹ har visat på att grundvattentillgången är stor. Vidare har analysen visat att vid ökat grundvattenuttag ökar strand och botteninfiltrationen från Säfssjön. På grund härav har någon övre gräns för möjligt uttag ur vattentäkten inte kunnat fastställas. Grundvattnet har god kvalitet förutom höga halter av järn och mangan. Dessutom är vattnet aggressivt och mycket mjukt. Behandling i form av filtrering och alkalisering erfordras därför innan vattnet distribueras ut på nätet.

---

¹ VIAK-AB, Falun 1979-05-04 (5712.1255)

5.7.2 Ledningar

Exploateringen görs i etapper där de inledande faserna genomförs utan några större investeringar för kommunen (Etapp I & II). Där finns tillräcklig kapacitet för att klara vatten- och avloppsförsörjningen. Etapperna söder om Gravendalsvägen ansluts till den kommunala VA-anläggningen, genom att nya ledningar anläggs mellan alpinanläggningen och Fredriksbergs skola. Mellan vattenverket och Herrgården planeras en ny vattenledning som skall förse de nya etapperna (III, IV, V) med vatten.

En ny ledning förläggs där vatten pumpas över från området söder om Gravendalsvägen (IV & V) mot Skolan/ Herrgården. Utbyggnad av VA-ledningar och anläggningar inom etappområden söder om Gravendalsvägen samt vid alpinanläggningen tas fram tillsammans med exploitören. De ska till tekniska kontoret, Ludvika kommun redovisa vattenbehov samt mängd avlopp som kommer att behövas vid en utbyggnad.

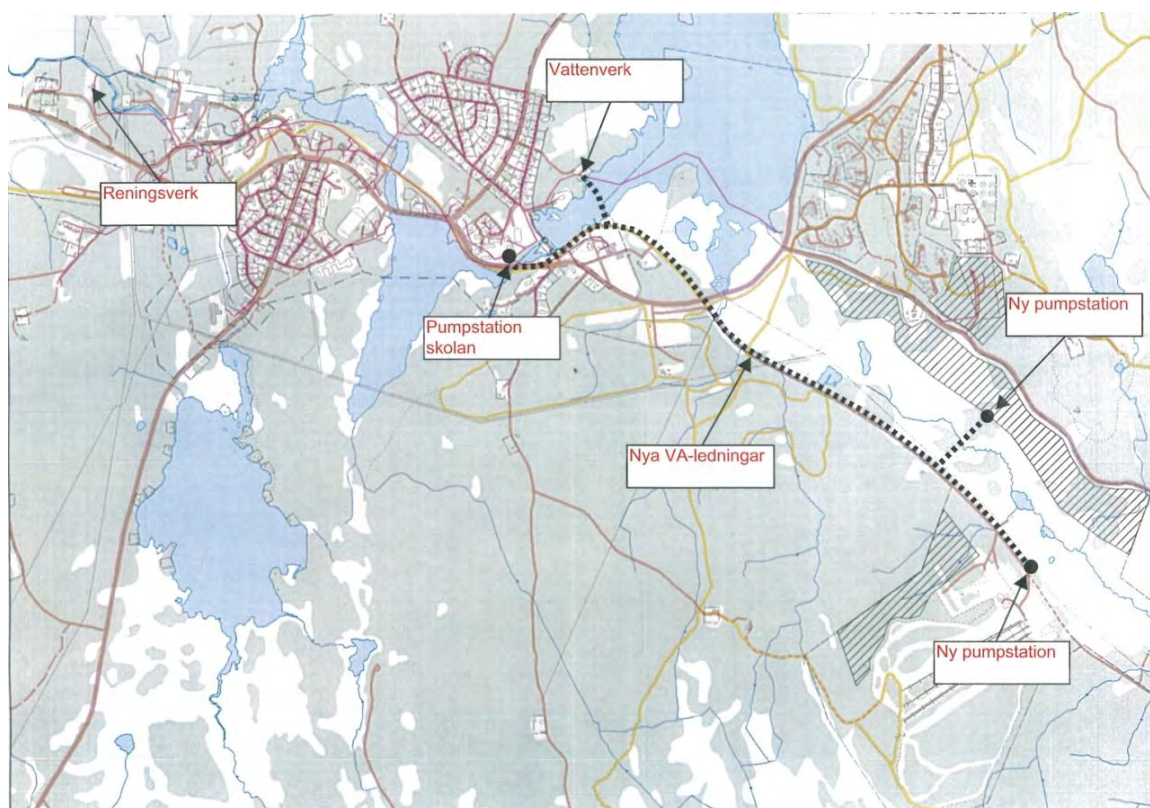

Bild 10. Ledningsdragning av nya vatten- och avloppsledningar, samt läge och investeringsändamål för planerad utbyggnad av Säsens Resort samt även till förmån för industrietableringar.

Det befintliga vatten- och avloppsnätet är begränsat. För att klara av att ta emot mer avloppsvatten måste investeringar göras i anläggningen. Det är främst ombyggnad av pumpstation vid Fredriksbergs skola samt åtgärder på självfallsledning till reningsverket som krävs.

Dessa investeringar för utbyggnad av VA-ledningar enligt ovan är kalkylerade till mellan 10-12 miljoner kronor. Ytterligare utredningar av VA-frågan kommer att ligga till grund för en möjlig utbyggnad i området och sker då främst i samband med detaljplanering.

Verksamhetsområdet för vatten- och avlopp kommer genom exploateringen förändras i geografisk avgränsning. Den framtida utbyggnaden kommer att innefattas av kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.

5.7.3 Anläggningar

Reningsverket i Fredriksberg är idag dimensionerat för 4 500 personekvivalenter (pe) Medelbelastningen över året är omkring 1400-1500 pe. Toppbelastningar finns under året och är då runt jul/nyår, sportlov och påsk på upp mot 3800 pe.

Genomförs den planerade utbyggnaden i totalitet, innebär det att ytterligare 2500 bäddar skapas i området. Det ger då en påspädning av belastningen på tidvis 2500 pe.

En utbyggnad av systemen som klarar kommande ökning krävs, där även inplanerade industriändamål måste klaras. En uppskattning för detta ligger på omkring 15-20 miljoner kronor. Vattenverket i Fredriksberg är byggt för att klara cirka 1000 kubikmeter (m³) per dygn. Medelförbrukningen är mellan 400-450 m³/dygn och toppförbrukningen är cirka 800-850 m³.

En utbyggnad av vattenverket som klarar kommande utbyggnad av Säfsen samt även industrietablering måste därför ske. Beräkning av kapacitet med minst 1500 m³ och dygn krävs, och kostnaden landar då på 10-15 miljoner kronor.

5.8 Vattenverksamhet och andra tillståndsärenden

Inom planområdet finns som tidigare angetts ett våtmarksområde, där en viss exploatering kan komma att ske. Markanvändning för bostäder m.m. kommer inte att beröra dessa delar utan har sin begränsningslinje ovanför våtmarken. Däremot planläggs området med att möjliggöra en mindre väg mellan bostadsområdet och skidanläggningen. En föreslagen dragning på ny transportväg finns illustrerad i plankartan. Den föreslagna sträckan kan senare komma att innehålla såväl en mindre väg som en transportlift mellan stugbyn och skidanläggningen.

Inga nya vattentäktssområden finns eller är aktuella i nuläget. Det har tidigare gjorts undersökningar, men där bedömningen nu är att det inte finns förutsättningar för ianspråktagande av nya täktområden. Exploateringen skall istället klaras utifrån befintliga anläggningar i området.

6 MÅL

Målet med fördjupningen av översiktsplan för Säfsen/Fredriksberg, är att visa hur området kan utvecklas till ett centrum för friluftaktiviteter under en stor del av årets månader. Det skall vara ett hållbart planeringsunderlag som visar långsiktigt fastlagda strategier, som även bevarar sin aktualitet genom väl uppbyggda och genomtänkta inriktningar.

FÖP beskriver kommunens långsiktiga strategi samt grundragen i den avsedda mark- och vattenanvändningen. Tyngdpunkten i arbetet ligger på det rörliga friluftslivet, som genom förslaget prioriteras i de västliga kommundelarna. Planen skall tydliggöra områdets förutsättningar för en planerad utbyggnad, och då särskilt samhällsfunktioner och infrastrukturella frågor. Säfsen Resort AB är verksamhetsutövare och stor fastighetsägare i området och deras utbyggnadsplaner ligger väl i linje med kommunens intentioner för ett framtida markanvändande.

7 PLANFÖRSLAGET

7.1 Skälen till planens utformning

De föreslagna områdena ges ett möjligt utnyttjande enligt plankartan och anges till *bostadsområde (stugby)*, *naturområde (bevarande)* eller *friluftsområde (viss exploatering tillåts)*. Därtill föreslås även en markreservation till förbättrade trafiklösningar samt att centrumverksamhet och kyrklig verksamhet möjliggörs eller tillåts inom området. Planen föreslår en delvis förändrad markanvändning och konsekvenserna av detta kan direkt utläsas i planhandlingen.

7.2 Bostäder

Bostäder möjliggörs enligt plankartan på ett flertal platser som etappindelas, för att på så sätt uppföras i fas med den infrastruktur som behövs vid en kommande exploatering. Inom Säfsbyn finns stöd i befintlig detaljplan för ytterligare hus och området är därmed lämpligt för att ligga som fas ett, i en utbyggnad. Infrastruktur finns i närheten till bostadsområdet och därmed underlättas utbyggnaden som sker som förtätning. Det är även verksamhetsutövarnas intentioner att befintlig bystruktur förtätas i ett första skede.

I anslutning till Säfsbyn söder om kyrkan finns ett andra exploateringsområde, med likartade goda förutsättningar. En entréväg finns sedan tidigare och utbyggnad sker som etapp två.

Vidare sker utbyggnaden på sluttning Solberget, där alpinanläggningen idag finns. Det området kan bebyggas med hus, som formas som ett så kallat ”ski in ski out” område. Ingen utbyggd infrastruktur finns för området, då markförhållandena idag till stora delar består av skogsmark. Dock finns en anslutningspunkt för vatten vid foten av anläggningen.

Söder om Gravendalsvägen finns förutsättningar för ytterligare bostäder i en avslutande etapp. Det befintliga bostadsområdet (B₆) söder om Länsväg 245 i planområdets västliga utsträckning kan förtätas vid behov, men är inte aktuellt i dagsläget. Området tydliggörs inte heller under specifik punkt, utan finns endast med som förtättningsområde.

Det uppskattade behovet är idagsläget cirka 2 500 bäddar och fördelningen är enligt nedan:

- Etapp I, bebyggs med cirka 45 stugor där hälften uppförs i planområdets norra del. Därefter förtätas området med ytterligare byggnader norr om Gravendalsvägen, samt på höjden söder om centrumbyggnaden.
- Etapp II föreslår att mark tas i anspråk för 50 stugor söder om Kyrkan, men norr om Gravendalsvägen.
- Etapp III, skapar möjlighet för att uppföra omkring 200 stugor i alpinområdet, där campingområdet idag finns. Campingen förskjuts i nordlig riktning.
- Etapp IV möjliggör ett område för ytterligare byggnader kring ”Kulatorp”.
- Etapp V tillåter uppförande av stugor öster om föregående område, som också ligger söder om Gravendalsvägen. Totalt i etapp fyra och fem kan stugor resas till ett antal av cirka 200 stycken.

7.2.1 (B₁, Etapp I) Säfsbyn del väster, med Östanvik

Befintlig detaljplan medger ytterligare stugor och bostäder. Vid fördjupningens upprättande förtätas området med ett begränsat antal byggnader i plandelens norra del. I övrigt föreslås att bostäder eller andra byggnader som är förenliga med centrumverksamhet kan uppföras på höjden söder om Hyttan. Förtätning sker även i områdets södra del invid och norr om Gravendalsvägen, där det finns förutsättningar för ytterligare bostäder. Området är 45,7 hektar. God infrastruktur finns för plandelen med såväl VA som vägar.

7.2.1.1 Konsekvenser

Ett stort hänsynstagande tas till områdets förutsättningar samt de natur- och kulturvärden som finns. Vid exploatering skall det tas hänsyn till de utpekade naturvärdena som finns på och invid höjden söder om centrumverksamheten i Säfsbyn. Kulturmiljöer som odlingsrösen m.m. är relativt väl kartlagda och en exploatering bedöms inte motverka dessa värdefulla platser.

Befintligt vatten- och avloppsnät används och utvidgas, då utbyggnaden i stora drag sker som förtätningar, men även i begränsad skala som nyuppförande av t.ex. området på höjden. Ny dragning av väg samt ledningar sker med hänsyn till områdets topografiska förutsättningar. Det innebär att Östanvik görs tillgängligt och knyts ihop med befintligt vägnät och att in/utfart kan stängas från Länsväg. Tillfart till höjden söder om centrumanläggningen sker genom utbyggnad av väg. Siktförhållanden ut från höjden förbättras genom att träd kan tas ner väster om exploateringsytan, då detta inte ger några bedömda betydelsefulla förluster.

7.2.2 (B₂, Etapp II) Säfsbyn del öster

Aktuellt område kan förses med ett betydande antal byggnader och infart till området sker via entréväg från Gravendalsvägen. Förutsättning finns även att knyta ihop befintliga internvägar med området men är avhängighet av vilken lösning transportväg eller en eventuell framtida internväg/transportlift får. Områdets areal är 22 hektar och har en jämn sluttning från norr ner mot Gravendalsvägen.

Infrastruktur finns i angränsande område och befintligt nät av ledningar och vägar utnyttjas för att minimera ingreppen i naturmarken.

Utbyggnaden stödjer strategin med att knyta ihop ursprunglig bystruktur med alpinområdet i sydost. En internväg/transportlift klarar de framtida utökade transportbehoven som skapas mellan området, alpinanläggningen och Hyttan. Transportvägens dragning har undersökts och inga kända odlingsrösen finns inom markerat område. Transporterna påverkar inte länsvägen i stor utsträckning, utan i samband med exploatering kan den planerade internvägen inrättas.

7.2.2.1 Konsekvenser

Nya bostäder förläggs på ett ostört avstånd från såväl kyrka som från befintliga äldre bosättningar. I eller inom områdets närhet finns kulturmiljöobjekt med äldre stenrösen, men dessa är delvis kända samtidigt som en vidare kartläggning sker vid detaljstudering. De kända naturvärdena är få och eftersom gällande detaljplan medger utbyggnad så föreslås även att detta skall gälla inom den fördjupning som nu har upparbetats. Ytterligare förtätning av elnät samt vatten- och avlopp sker och kapacitet samt kvalitetskravet klaras även därmed för etapp två.

7.2.3 (B₃, Etapp III) Solberget

Områdets areal är 23 hektar och bostäder uppförs i anslutning till alpinanläggningen på Solbergets sluttning ner mot dalen i nordostläge. Byggnaders placering och läge är gynnsamt och ges en placering mot sydost samtidigt som detta ger ett naturligt ansikte mot skidbacken.

Tillgängligheten till området måste förbättras avsevärt vid en utbyggnad. På platsen där utbyggnad sker är framkomligheten varierande och till en början är terrängen lättforcerad. Högre upp är lutningen betydande och därmed försvåras vägdragningen som klaras i och med detaljplanearbetet. För infrastrukturen krävs åtgärder för att möjliggöra ett ianspråktagande av området.

I samband med detaljplanering måste en geoteknisk utredning ge noggrannare svar på markförhållanden för att trygga säkra bostäder, uppförandet av ny väg samt skapa funktionella vatten- och avloppssystem. Den geotekniska utredningen ska därmed förhindra ras, skred och erosion när området exploateras.

7.2.3.1 Konsekvenser

Bilväg genom området från lokalgata (tidigare Säfsbanan) ges en naturlig och kurvig utformning som är såväl hastighetsdämpande inom bostadsområdet samt även tjänar till att framkomligheten förbättras uppför solberget.

En genomsnittlig lutning är 12,8 % och terrängen är relativt jämnt sluttande men i begränsat avsnitt på mitten finns extremfall på 35,7 %. Planen medger att vägen dras fram till den framtida toppstugan ovanför liftanläggningen på Solbergets topp. Den kan därmed tjäna toppstugans behov. Den kuperade terrängen kräver att väg- och ledningsdragningar studeras ytterligare i samband med att detaljplaneringen sker.

Till Solberget finns idag en klenare ledning för vatten och avlopp som inte klarar en framtida utbyggnad. En geoteknisk utredning måste initialt tas fram då en exploatering aktualiseras.

7.2.4 (B₄, Etapp IV) Sydväst, Gravendalsvägen

Det utmarkerade området är 12,9 hektar inklusive fastigheten Kulatorp (0,73 ha) som också ingår i utvecklingsområdet för bostäder. Avstånd till tjärnar och öppna vattendrag är minst 100 meter, då användningsgränsen utgått från ett skyddsavstånd med tanke på det rörliga friluftslivet. Området integreras i stort med övriga bostadsområden och kontakt mellan områden måste vara goda samt att den framtida internvägen inte blir en barriär mellan bostadsdelarna. Tillgängligheten tillgodoses med infarter från Gravendalsvägen.

Stora naturvärden finns i området och dessa integreras med en framtida exploatering.

Överlämningspunkt för vatten- och avlopp sker i områdets västra del och vid en exploatering läggs ledningar i riktning jäms med Gravendalsvägen och försörjer därmed såväl område B₄ som B₅.

7.2.4.1 Konsekvenser

Området innehåller höga naturvärden och utbyggnad tillåts endast i de högre terrängerna där markförhållandena är bättre för uppförande av bostäder. Vid en framtida detaljplanering så tas även hänsyn till befintliga träd som bedöms ha ett stort bevarandevärde.

Internväg samt transportlösning till- och inom bostadsområdet möjliggörs från Gravendalsvägen. Den anpassas efter de lösningar som utbyggnaden kräver och detaljplanering styr utformning samt även funktion och säkerhet.

7.2.5 (B₅, Etapp V) Sydost, Gravendalsvägen

Området är 27,5 hektar och innehåller idag enbart skogsmark av varierande slag. Marken sluttar ner mot dalen, och nya bostäder uppförs även här inom den fasta marken.

Naturförhållanden är likartade som i föregående och enstaka träd skyddas vid en framtida exploatering. Såväl område under 7.2.4 som 7.2.5 föreslås till utbyggnad i en sista etapp. Områdena kommer att luta mot dalen och får en vy upp mot alpinanläggningen samt mot våtmarken i anslutning till området.

Vatten och avlopp dras fram från den västra delen där anslutningspunkt tillhandahålls av kommunen.

Infart till området sker från Gravendalsvägen och ges en utformning som är säker och trygg samtidigt den integreras i områdets struktur och innebär att den lokaliseras till lämplig plats med goda siktförhållanden.

7.2.5.1 Konsekvenser

Platsens förutsättningar är goda för uppförandet av stugor, då infrastrukturen är god med försörjning i en direkt närhet till väg. Gravendalsvägen bör dock ges en lägre hastighet på vägvagnsnittet från planområdets östra del fram till den möter Länsvägen i väster. Det är en begränsad sträcka som genom en utbyggnad får ett antal utfarter.

7.3 Centrumbildning m.m.

Inom Säfsbyn finns en centrumanläggning som tillåts att utvecklas ytterligare. Befintlig verksamhet är främst restaurang och konferensanläggning. Enligt fördjupningen så föreslås funktioner som *bostäder* samt *parkering*. Därutöver kan *centrumverksamhet* tillåtas och området ges därmed en stor grad av flexibilitet. Inom området kan även hotell tillåtas.

7.3.1.1 Konsekvenser

Området upplevs som en samlingspunkt idag och kommer genom förslagen att innebära en förstärkning som utgångspunkt för friluftaktiviteter samt i övrigt en samlingsplats för olika ändamål. Störningar av biltrafik blir begränsad då centrumanläggningen kan nås till fots från ett stort antal hus. Utbyggnaden bedöms inte heller medföra några risker ur hälso- eller riskperspektiv. Tillgänglighetskravet gäller och utformas därefter i hela området.

7.4 Kyrkan med tillhörande omgivning

Området har en areal på 6 hektar, och används till stora delar för kyrkliga ändamål idag. Den fördjupade översiktsplanen säkrar upp ytterligare områden för befintligt brukande samt att andra intressen inte blir för påträngande mot kyrkogården.

7.4.1.1 Konsekvenser

Inga konsekvenser finns för kyrkans område i Säfsbyn, utan den förstärker och säkerställer istället det utrymme som sedan länge finns avsatt för de kyrkliga ändamålen.

7.5 Friluftsområden

Stora delar av planområdet föreslås få en användning för friluftsåndamål. Det är även planens intentioner att områdets användning skall bevaras och säkras.

7.5.1 (N₁) Alpinanläggningen

Bild 11. Alpinanläggning med varierande nedfarter.

Nytt bostadsområde föreslås nordväst om backen (till höger om backen i bilden).

Arealen på det befintliga alpinområdet omfattar cirka 65 hektar. Området är relativt väl utbyggt med nedfarter på bägge sidor om liftanläggningen. Planförslaget medger en fortsatt utveckling till förmån för anläggningen samt tillhörande friluftssintressen. Planförslaget innebär att en toppstuga kan byggas på Solbergets topp. Utbyggnaden sker samordnat med utbyggnaden av det intilliggande bostadsområdet.

7.5.1.1 Konsekvenser

Området är väl utbyggt med nedfarter samt försörjningsanläggningar för liftsystem m.m. Det har på senare år utförts markarbeten för att färdigställa cykelleder i anslutning till nedfarterna för s.k. downhill. Detta medför att säsongen kan förlängas med kompletterande aktiviteter. Toppstugan innebär att området får en utökad servicenivå, samt ytterligare en målpunkt för turismen i området. Den förläggs till ett område som är relativt exploaterat i anslutning till liftanläggningens avslutning. Därigenom tas inte ny mark i anspråk samt att påverkansgraden är liten för ”ny” byggnad i det höga läget.

7.5.2 (N₂) Skogsområde intill alpinanläggning

Den närliggande marken intill alpinområdet är av stor betydelse för utvecklingsmöjligheterna för anläggningen och föreslås få ett sammanhållet gemensamt utnyttjande till den angränsande anläggningen. Det finns olika ägoförhållanden mellan alpinanläggningen och det omland som omger densamma. Området är av betydande storlek och uppgår till 244 hektar. Området ligger inom fastigheten ”Säsens 2:1, och ägs av Bergvik Skog Väst AB. Anledning till föreslagen markanvändning är att en utveckling av skidanläggningen därigenom möjliggörs. Skogsbruket fortsätter inom och i anslutning till planområdet, där friluftssändamålen bedöms ha ett större allmänt värde.

7.5.2.1 Konsekvenser

Området för friluftssändamål skall initialt säkra upp nuvarande användning samt ligga till grund för framtida expansion av anläggningen. Konsekvenserna är därmed små, då området föreslås för ett bevarande till förmån för omkringliggande verksamheter. Det skogsbruk som idag bedrivs kan med förslaget inte begränsas, utan sker istället genom avtal eller inköp av mark. Därigenom kan planens intentioner med ett bevarande av skogsmarken klaras.

7.5.3 (N₃) Campingområde

Den befintliga campingen hamnar inom område för bostäder (B₃) och nytt föreslaget område för camping, som ingår i friluftsområde får en förskjutning i nordvästlig riktning. Samordning sker av viss infrastruktur mellan nytt bostadsområde och anläggning för campingändamål, där bägge områdena får en gemensam detaljplanering och därigenom fördelaktiga samordningsvinster av bland annat vägar och vatten. Området är knappt 18 hektar, med en sluttning ner mot lokal väg. Lutningen ner mot vägen är betydande.

7.5.3.1 Konsekvenser

Campingen flyttas och får en förskjutning norrut. Det nya läget kan ses som en försämring mot tidigare placering, där nytt bostadsområde får företräde till det attraktiva läget intill skidanläggningen. Området skall dock integreras med en framtida utbyggnad och förutsättningarna blir goda att från campingen förflytta sig till skidbacken. Positiva ändamål är också att servicenivån höjs för hela plandelen, då en samordning sker av de olika utbyggnadsdelarna.

7.5.4 (N₄) Löparspår samt rid- och stallområde

Bild 12. Utbredningsområde för
nyckelbiotopområdet

Marken är belägen nedanför herrgårdsområdet på södra delen av Länsväg 245. Löparspår samt vandring och andra leder inom området, hänger ihop med det övriga planområdet genom dessa leder. Området är cirka 62 hektar stort och inga utpräglade byggnader eller övriga markanläggningar finns.

Ett område på 3,8 hektar har efter en inventering² 2001-12-05 fastslagits som nyckelbiotop ”sekundär lövnaturskog” i anslutning till närliggande bostadsområde.

Inga motstående intressen finns och nyckelbiotopen återfinns inom naturmärkt område.

7.5.4.1 Konsekvenser

Det är av stor vikt att friluftsområdena är förankrade med varandra, utan att några barriäreffekter uppstår genom stora exploateringsytor. Området ges ett stort bevarande av leder för löpning, ridning samt annan utevistelse i skogsmarken. Planförslaget förstärker det befintliga nyttjande, men ägorätten finns hos ett privat skogsbolag som därmed råder över skogsbruket i aktuellt område.

² Se Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, nyckelbiotop

7.5.5 (N₅) Dalgång sydost om Länsvägen

Marken mellan vägarna (Säfsbanan-Gravendalsvägen) föreslås få ett markutnyttjande dels som friluftsområde i de lägre delarna, men även som bostadsområden inom den fastare marken längre norrut. Dalgången är delvis vattenfylld och lämpar sig inte för någon som helst utbyggnad, utan föreslås få ett bevarande som friluftsområde. Vandringsleder finns, och kan även kompletteras så att området lämpar sig för rörelsehindrade då området ligger centralt mellan Säfsbyn och skidbacken. Även miljön kring de mindre tjärnarna är fina rekreationsområden och kan anpassas för fiske e.d.

Internvägen mellan Säfsbyn och skidanläggningen får sin huvudsakliga dragning inom den fasta marken och förläggs därmed bort från den våtare myrmarken i väster. I övrigt så föreslås marken att bevaras.

7.5.5.1 Konsekvenser

De konsekvenser som planförslaget medför är från internvägen som vid ett realiserande genomkorsar området från Säfsbyn till skidbacken. Det blir en mindre väg främst för arbetsfordon samt passagerartåg/fordon mellan de olika delarna inom planområdet.

Vägen korsar endast två kortare delar med våtare områden och där får vattengenomströmningen inte förändras. I övrigt finns inga betydande konsekvenser då våtmarken i stort bevaras.

7.5.6 (N₆) Majastjärnarna, holmar i Säfssjön m.m.

Stränderna längs Säfssjön samt Kråk- och Gussarholmen samt de sjönära delarna runt Majastjärnarna behåller sitt utnyttjande med inriktning på friluftsliv och aktiviteter. I planen föreslås området att bevaras samt till viss del även kan vidareutvecklas.

7.5.6.1 Konsekvenser

Här finns inga kända konsekvenser, utan området bevaras i sin helhet där friluftsliv och rekreation medges i stor utsträckning. Bad och kanotanläggningen i Säfssjön ligger dock besvärande till med tanke på tillgängligheten. Det är framförallt länsvägen som genomkorsar området som skapar en betydande barriäreffekt mellan bostadsområdet och det strandnära området. Planförslaget medför möjlighet att bygga bort barriären genom en brokonstruktion eller åtminstone säkra upp platsen genom att tydliggöra att människor färdas i närhet av vägen eller även korsar densamma.

7.5.7 (N₇) Skogsparti öster om Säfssjön

Här är ett område som är helt oexploaterat, med delade ägoförhållanden. Skogspartiet kan ytterligare beskrivas som mer avskilt än övriga områden och skulle därför kunna utnyttjas som vildmarksområde med olika former av äventyrsinriktning. Arealen är 18,9 hektar och skogen är äldre med blandkaraktär.

7.5.7.1 Konsekvenser

Planförslaget innebär ingen exploatering, utan området kan istället inredas för äventyrsändamål som har en låg grad av områdespåverkan. Ett eventuellt strandnära gångstråk skulle även förbättra tillgängligheten mellan badet och aktuellt område. Dock kvarstår den tydliga barriäreffekten mellan Säfsbyn och badet. Ett framtida brukande måste också klara ut hur tillgängligheten klaras, då vägen är som en större barriär intill området. En trafikinsats i punkt två förbättrar därmed flera tillgänglighetsaspekter.

7.6 Herrgården m.m.

Inom Herrgårdsområdet invid Säfssjön, tillåts exploatering och utökad användning. Området betecknas som bevarandevärdt med bitvis höga kulturvärden med hänvisning till den äldre herrgården. Invid byggnaden finns ekonomibyggnader för drift och underhåll av alpinanläggning, men även till annat ändamål. I en förlängning i områdets västra del och intill Säfssjön finns såväl nyare som äldre byggnader med olika innehåll. Även vattenverket finns i utkanten av användningsområdet.

Det varierade användandet gör att området kan ges en flexibel markanvändning, där såväl äldre som ett modernare brukande tillåts. Planförslaget medger ett framtida användande som *bostäder, centrumverksamhet, tekniska anläggningar samt även natur- och kulturändamål* som alla inryms i området som är 14,8 hektar.

7.6.1.1 Konsekvenser

Området ges ett flexibelt möjligt brukande med en stor variation. Motsatsförhållandena är små i området och det flexibla användandet skapar många möjligheter för området.

Herrgårdsmiljön i området bevaras och ny bebyggelse tillåts endast i undantagsfall i dess direkta närhet. Herrgården samt tillhörande byggnader bör istället ges ett brukande anpassat till de höga kulturvärden som finns i området. Vårdträd, alléer, trädrader som är ädellövträd måste bevaras. En viss föryngring och komplettering av träd bör göras.

7.7 Övriga områden

7.7.1 Skogsområde norr om kyrkan

Område öster om befintlig äldre bystruktur och norr om kyrkogården bevaras i stor utsträckning och endast utbyggnad från befintliga bostäder tillåts. Ingen anslutning finns som gör området tillgängligt och skogssidan behålls därför mot befintliga fastigheter.

7.7.1.1 Konsekvenser

Förslaget är bevarandeariktat och konsekvenserna är därför obefintliga. Inga kända störningar finns heller från omkringliggande åtgärder.

7.7.2 Område väster om Majastjärnarna

En barriär skapas mellan frilufts- och herrgårdsområdet där det senare tillåter en viss exploatering. Barriären finns söder- och väster om befintlig gång- och cykelbana, och säkrar upp så att inte byggnader kommer in på det viktiga rekreationsområde som finns i ett nordostläge invid Majastjärnarna.

7.7.2.1 Konsekvenser

Inga kända konsekvenser påträffas, utan barriären skapar positiva värden mellan de olika delarna mellan Herrgårdsområdet och gång- och cykelvägen.

7.8 Samlade konsekvenser

En utbyggnad av planområdet innebär att fler människor kommer att röra sig till och från området, samt att trafiken ökar inom de olika delarna. Förtätningarna innebär även ett högre tryck på befintlig infrastruktur, och då inte bara på regionens vägar, utan även på el, tele, vatten- och avlopp. Det skapar på vissa håll svårigheter och i takt med att utbyggnad sker så måste även nödvändiga samhällsfunktioner ses över.

7.8.1 Trafik

De befintliga vägarna klarar betydande utbyggnader då de är relativt breda och fina, men målpunkter finns som innebär en ökad risk för olyckor och då speciellt om trafiken avsevärt ökas. Planen medför att vägkorridorer skapas runt befintliga vägar som öppnar upp för presumtiva insatser som kan komma att behövas i framtiden. Det innebär således att befintliga vägar behålls, men kan komma att förstärkas med säkerhetshöjande åtgärder.

Även internväg mellan Säfsbyn och skidbacken minskar sannolikheten för olyckor, men gäller då främst vintertid. På sommarhalvåret är rörelsemönstren annorlunda, då människor istället badar, vandrar, cyklar och rör sig i ett större omland än under skidsäsongen. Då är det främst Säfssjön som är en viktig målpunkt.

De flesta vägar i området är statliga och därför påbörjas inga insatser innan berörda fastighetsägare eller väghållare godkänner de planerade insatserna.

7.8.2 Vatten- och avlopp

Utbyggnad av vatten- och avloppsanläggningar sker i takt med att nya områden tas i anspråk, och så sker även med övrig infrastruktur. Det är därför av stor vikt att den etappvisa utbyggnadsplanen hålls, så att man därigenom kan förutse de infrastrukturella behoven som behövs inför varje del av exploateringen.

Fredriksbergs avloppsreningsverk förbereds för en ombyggnad och en projektering har inletts för en kraftigt ökad kapacitet. Det är ett samarbete mellan tekniska kontoret, miljö- och byggkontoret (Ludvika kommun) och VA-ingenjörerna i Örebro. Ett förslag till flödesschema har tagits fram och formella samråd genomförs inför miljöprövningen.

Tidigare grundvattenundersökningar³ i Säfsnäsåsen vid Hällholmen har visat att grundvattentillgången är stor. Vidare har analysen visat att vid ökat grundvattenuttag ökar strand- och botteninfiltrationen från Säfssjön. På grund av detta har någon övre gräns för möjligt uttag ur vattentäkten inte kunnat fastställas.

De natur- och kulturvärden som finns inom planområdet skall behandlas med stor respekt och istället för att ödelägga dessa, så lyfts de fram och tydliggörs. På så sätt skapas fler målpunkter. De kan tydliggöras med informationsskyltar som gör vandringar samt friluftskreationer mer spännande. Den naturinventering som gjorts skall användas då områdena i framtiden detaljplaneras. Förutsättning finns därmed att studera varje enskilt objekt som i en förlängning kan viktas till den förutsägbara exploatering som fördjupningen avser.

Utbyggnad sker i etapp ett och två till stora delar inom ramen för befintlig detaljplan. Etapp ett inom Säfsbyn sker som förtätning och etapp två som exploatering av nytt område.

Bedömning görs även för de inledande etapperna utifrån verksamhetsutövarens projektering, om nya detaljplaner behövs enligt plan- och bygglagens intentioner.

Etapp tre, fyra och fem kräver nya detaljplaner inför en framtida byggnation, då det rör sig om uppförande av ny sammanhållen bebyggelse där många frågor behöver få sin lösning i ett sammanhang.

---

³ Ludvika kommun Fredriksberg Grundvattenundersökning 79-05-04 VIAK, Bo Ledin

7.8.3 Alternativa lokaliseringar

Förslag på den framtida markanvändningen har gjorts utifrån områdets kvaliteter där lokalisering görs utifrån den för området bästa placering. Det innebär konkret att bostadsändamål m.m. har placerats utifrån områdets förutsättningar och att den föreslagna lokaliseringen är den bäst bedömda och tänkbara lägesbestämda lokaliseringen, med hänsyn till områdets framtida användning. Det innebär att andra alternativ som kan fungera som nollalternativ eller som jämförelse inte visualiserats, utan planen presenterar istället enbart de eftersökta och tänkbara alternativen.

8 PLANGENOMFÖRANDET

8.1 Åtgärder som kommunen avser vidta för att fullfölja planen

Kommunens intentioner är att en betydande del av den västra kommundelen skall vara ostörd till förmån för rekreation och det rörliga friluftslivet. Fördjupningen av översiktsplan fungerar som ett reellt styrdokument och skall därmed ligga till grund för framtida planering i området. För kommunens del gäller främst att se till att förutsättningar finns för kommande exploateringar, med hänvisning på infrastruktur samt att detaljplanearbetet kommer i fas inför varje etapp

- kommunens bedömning är att planens intentioner genomförs etappvis där etapp ett, har genomförts eller är nära förestående att genomföras. Vatten och avloppsfrågan löses utan att befintliga anläggningar behöver byggas ut och inte heller stora åtgärder eller insatser behöver genomföras med hänvisning till vägarna. Utbyggnad sker delvis som lovärenden, men upprättande av detaljplan behövs för en begränsad del som kommer att ligga till grund för kommande utbyggnad av utvalda delar.
- etapp II genomförs där utbyggnad sker i utpekat område mellan Kyrkan och Gravendalsvägen. Kommunen är där behjälplig med utbyggnaden med hänseende till den infrastruktur som behövs i samband med exploateringen. Det innebär att kommunen planerar och har en handlingsberedskap för att sammanfoga befintligt VA-nät till nya bostadsområden.
- etapp III genomförs i ett förlängt perspektiv inom alpinanläggningen. I samband med detaljplanering kartläggs behovet ytterligare, där antalet bostäder fastställs. Därtill sker en nödvändigt klarläggande av markförhållanden, då slutningen på Solberget i vissa delar är betydande. Det gör att infrastrukturella system försvåras och därmed även fördyras. Geotekniska undersökningar krävs i samband med detaljplanering och är en förutsättning för att en exploatering kan komma ifråga.
- etapp IV och V, ligger längre fram än övriga delar. Den fördjupning av översiktsplan som nu upprättats har därför inriktat sig på natur- och kulturförhållanden samt hur bostadsområdet integreras in i terrängen. Markanvändningen är angiven i planen men de rent tekniska delarna klaras ut i samband med framtida detaljplanering.

9 Medverkande tjänstemän

Jan-Erik Eriksson
Planeringschef
Mark- och planeringsenheten

Anna Lindberg Karlsson
Planerare
Mark- och planeringsenheten

Därutöver har personal från miljö- och byggkontoret samt tekniska förvaltningen medverkat till planbeskrivningen samt den fördjupning av översiktsplan som upprättats.